

«Σχολή Κοινωνικών Επιστημών»

Σπουδές Φύλου : Μεθοδολογίες ,Θεωρίες, Πολιτικές

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
«REALITY DATING SHOWS: ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΤΟΥ ΕΡΩΤΙΚΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΣΘΑΙ;»

Καρανάσιου Αθανασία

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Ναταλία Αικατερίνη Κουτσούγερα

ΠΑΤΡΑ , ΙΟΥΝΗΣ, 2026

© Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο,

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της φοιτήτριας («συγγραφέας/δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης η συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας της συγγραφέας/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του/της συγγραφέας/δημιουργού. Η συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

«Σχολή Κοινωνικών Επιστημών»

Σπουδές Φύλου : Μεθοδολογίες, Θεωρίες, Πολιτικές

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

«REALITY DATING SHOWS: ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΤΟΥ ΕΡΩΤΙΚΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΣΘΑΙ;»

Καρανάσιου Αθανασία

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Ναταλία Αικατερίνη Κουτσούγερα
Κοινωνική Ανθρωπολόγος
(Ε.ΔΙ.Π., Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας,
Πάντειο Πανεπιστήμιο)

Συν-Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Σταυρούλα Δαργωνάκη
Κοινωνιολόγος, Τμήμα
Επικοινωνίας και ΜΜΕ
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Πάτρα, Ιούνης, 2026

Ευχαριστίες

«Ευχαριστώ βαθύτατα τους γονείς μου για την
ασταμάτητη στήριξη τους και τις φίλες μου όχι μόνο για την έμπρακτη
βοήθεια τους στην διεξαγωγή της εργασίας αλλά κυρίως επειδή η ζωή
χωρίς αυτές θα ήταν αβάσταχτη»

Περίληψη

Στην παρούσα διπλωματική εργασία, η οποία περιλαμβάνει ποιοτική ερευνητική προσέγγιση, διερευνώνται τα Reality Dating Shows (R.D.S) ως ένα δημοφιλές πολιτισμικό και τηλεοπτικό προϊόν, διατηρώντας διαχρονική παρουσία στην ελληνική και διεθνή τηλεοπτική πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διάδοση τους στην Gen-Z γενιά. Θα αναλυθούν αφενός ως ένα σύγχρονο μιντιακό και ψηφιακό πεδίο διαμόρφωσης αντιλήψεων γύρω από τον έρωτα, τις ερωτικές σχέσεις και την οικειότητα, το οποίο αναπτύχθηκε παράλληλα με την ευρεία εξάπλωση του διαδικτυακού dating και των εφαρμογών γνωριμιών. Παράλληλα με ημιδομημένες συνεντεύξεις από gay και queer άτομα της Gen-z γενιάς της Ελλάδας, προέκυψαν μέσω θεματικής ανάλυσης κάποιες κατηγορίες που θα αποτελέσουν τον πυρήνα της παρούσας εργασίας. Η επιλογή gay και queer ατόμων προέκυψε ως απόρροια της αναζήτησης μιας queer ματιάς έναντι μιας ετεροκανονιστικής θέασης σε ένα ετεροκανονιστικό πολιτισμικό προϊόν, καθώς η πλειονότητα των reality αποτελείται από cisgender ετεροφυλόφyla ζευγάρια. Οι κατηγορίες ανάλυσης έδειξαν πως τα R.D.S λειτουργούν ως χώροι παραγωγής ετεροκανονιστικών έμφυλων λόγων μέσα από την στερεοτυπική κατασκευή της θηλυκότητας σύμφωνα με τα πρότυπα ελκυστικότητας όπως είναι η χοντροφοβία και η κουλτούρα των αισθητικών επεμβάσεων. Επιπλέον, αναλύθηκαν οι τρόποι συγκρότησης της αρρενωπότητας και οι τρόποι δόμησης ερωτικών σχέσεων με έμφαση στις αφηγήσεις περί αυθεντικότητας και κατασκευαστικότητας. Τα αμερικάνικα shows για τα οποία θα υπάρξει κύρια αναφορά είναι το *Love is Blind*, το *Ultimatum*, το *Too Hot too Handle*, το *Perfect Match* και το *Love Island*.

Λέξεις Κλειδιά : reality dating shows, ψηφιακό φλερτ, ποπ κουλτούρα, έμφυλες επιτελέσεις

Abstract:

In the present master's thesis, which adopts a qualitative research approach, Reality Dating Shows (RDS) are investigated as a popular cultural and television product that has maintained a long-standing presence in both the Greek and international television landscape. In particular, special attention is paid to their popularity among Generation Z. They are examined, on the one hand, as a contemporary media and digital space that shapes perceptions of love, romantic relationships, and intimacy, having developed alongside the widespread expansion of online dating and dating applications. Furthermore, through semi-structured interviews conducted with gay and queer people of Generation Z in Greece, a number of thematic categories emerged through thematic analysis, which constitute the core of the present study. The selection of gay and queer participants stemmed from the pursuit of a queer perspective, as opposed to a heteronormative reading, of a heteronormative cultural product, given that the vast majority of reality shows feature cisgender heterosexual couples. The categories of analysis revealed that R.D.S function as spaces for the production of gendered discourses through the stereotypical construction of femininity according to dominant standards of attractiveness, such as fatphobia and cosmetic surgery culture. In addition, the study explored the ways in which masculinity is constructed, as well as the ways romantic relationships are formed, with particular emphasis on narratives of authenticity and constructedness. The American shows that constitute the primary focus of this study are *Love Is Blind*, *The Ultimatum*, *Too Hot to Handle*, *Perfect Match*, and *Love Island*.

Key words : reality dating shows, digital flirt, pop culture, gender performativity

Περιεχόμενα

Περίληψη

Abstract

Περιεχόμενα

Εισαγωγή 1

Κεφάλαιο 1 :Μια ανθρωπολογική και διυτορική ανασκόπηση για το flirt και το dating..... 2

1.1 Για την Αγάπη : Η αλλαγή του flirt με την πάροδο του χρόνου2

1.2 Online dating και το παράδειγμα των reality dating shows 5

1.3 Η ρευστότητα της αγάπης στην εποχή της ψηφιακότητας..... 10

Κεφάλαιο 2 : Οι σχέσεις της ελληνικής Gen z γενιάς και τα εγχώρια reality dating shows. 14

2.1 Σύγχρονη ορολογία dating.....14

2.2 Η Ελληνική πραγματικότητα και τα εγχώρια R.D.S.....15

Κεφάλαιο 3 : Μεθοδολογία..... 18

3.1 Σκοπός έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα.....18

3.2 Φεμινιστική μεθοδολογία, θεσιακότητα και αναστοχασμός..... 20

3.3 Ημιδομημένες συνεντεύξεις, διαδικασία επιλογής υλικού, περιορισμοί και θεματικές κατηγορίες..... 20

Κεφάλαιο 4: Μια διαθεματική κριτική των dating shows μέσα από την gay και queer Gen-z γενιά της Ελλάδας..... 22

4.1 Η συγκρότηση του έμφυλου σώματος στα R.D.S..... 24

4.1.1 Χοντροφοβία και η κυριαρχία της κουλτούρας των πλαστικών επεμβάσεων στην κατασκευή της θηλυκότητας.....24

4.1.2 Μεταφεμινιστικές αντιλήψεις περί “επιλογής” και ανταγωνιστικότητα μεταξύ των γυναικών.....28

4.2 Η κατασκευή της αρρενωπότητας 31

4.2.1 Ηγεμονική αρρενωπότητα και γυναικεία αντικειμενοποίηση.....32

4.2.2 Η σύνδεση της αρρενωπότητας με την τάξη.....35

4.3 Η σκηνοθεσία του φλερτ στα reality και η αποτύπωση των σχέσεων..... 37

4.4 Μη κυρίαρχες αναπαραστάσεις στα R.D.S και η κριτική τους.....	41
4.4.1 Παραδείγματα ποικιλόμορφων σεξουαλικοτήτων και σεξουαλικών ταυτοτήτων.....	41
4.4.2 Παραδείγματα νευροδιαφορετικότητας σε R.D.S.....	45
Επίλογος.....	48
Βιβλιογραφία.....	50
Παράρτημα : Οδηγός Ημιδομημένων Συνεντεύξεων.....	55

Εισαγωγή

Η ερωτική και συναισθηματική σύνδεση των ανθρώπων αποτελεί μια πολιτισμικά, ιστορικά και κοινωνικά παραγόμενη διαδικασία. Το φλερτ και η σύναψη ερωτικών επαφών έχει αλλάξει με την πάροδο των αιώνων και μια μικρή ιστορική ανασκόπηση των τρόπων και των μέσων που έχουν χρησιμοποιήσει οι άνθρωποι για να συνδεθούν ερωτικά ,θα αποτελέσει την αφετηρία της παρούσας διπλωματική εργασία. Εκκινώντας από τον 19ο αιώνα με την χρήση των γραμμάτων για την ερωτική επικοινωνία των συντρόφων θα καταλήξουμε στον 21ο αιώνα της ψηφιακότητας και της αντικατάστασης αυτών με τα dating apps. Στο πλαίσιο αυτό θα αναλυθούν κυρίως τα Reality Dating Shows (R.D.S) ως ένας αναδυόμενος χώρος για γνωριμίες και σύναψη σχέσεων. Τα R.D.S ,που αποτελούν τον βασικό πυρήνα της εργασίας, θεωρούμενα, ως ένα πολιτισμικό προϊόν, έχουν γνωρίσει μεγάλη άνθηση τόσο σε διεθνές όσο και σε εγχώριο επίπεδο κυρίως τις τελευταίες δεκαετίες. Για το λόγο αυτό θα παρουσιαστούν οι αντιλήψεις ατόμων της Gen-Z γενιάς που διαμένουν στην Ελλάδα ως προς τα R.D.S. Αφενός θα περιγραφείπου βρίσκεται η Gen-Z γενιά σε σχέση με το φλερτ. Έπειτα μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων από πέντε gay και queer άτομα που διαμένουν στην Ελλάδα και θα αναλυθούν στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας, αναδείχθηκαν κάποιες κυρίαρχες αφηγήσεις και κριτικές προσεγγίσεις για τα R.D.S που διαρθρώνονται στις παρακάτω κατηγορίες. Οι αναλύσεις ,αφορούν την στερεοτυπική συγκρότηση της θηλυκότητας και του έμφυλου σώματος με επικέντρωση στην κυριαρχία της χοντροφοβίας και της κουλτούρας των πλαστικών επεμβάσεων. Επίσης ως κατηγορίες ανάλυσης,αναδύθηκαν, η κατασκευή της αρρενωπότητας, καθώς και η δόμηση των ερωτικών σχέσεων στα R.D.S υπό το πρίσμα της αυθεντικότητας των συναπτόμενων συνδέσεων. Πόσο “πραγματικό” μπορεί να καθίσταται το φλερτ μέσα σε ένα τηλεοπτικό χώρο;Ο σκοπός της παρούσας εργασίας,όπως πιο αναλυτικά θα εκτεθεί στο τρίτο κεφάλαιο αφορά την αποτύπωση των έμφυλων επιτελέσεων και των σχέσεων στα R.D.S με κυρίαρχα ερευνητικά ερωτήματα να αποτελούν τις αναπαραστάσεις της genZ γενιάς σε αυτά και την συμπεριληπτικότητα των shows ως προς τις ποικιλόμορφες ταυτότητες των ατόμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Μια ανθρωπολογική και διστορική ανασκόπηση για το flirt και το dating

1.1 Για την αγάπη: η αλλαγή του flirt με την πάροδο του χρόνου

Οι τρόποι και τα μέσα που οι άνθρωποι ανά τους αιώνες συνδέονται ερωτικά, ποικίλλουν με τα ιστορικά, πολιτισμικά και πολιτικοοικονομικά δεδομένα του εκάστοτε πλαισίου και της κάθε περιόδου. Η έννοια της αγάπης για χρόνια αγνοούνταν ως κοινωνιολογικό φαινόμενο και μελετώνταν κυρίως από την φιλοσοφία την λογοτεχνία και την ψυχολογία.

Για τον Σωκράτη όπως έχει καταγραφεί από τον Πλάτωνα και μας παραθέτει η Shandliya, Deepika (2026), ο έρωτας (έρως) ήταν ένα πνευματικό ταξίδι που ξεκινά με τη σωματική έλξη και ανεβαίνει προς τις υψηλότερες μορφές ομορφιάς ακριβώς όπως είναι να ανεβαίνει κανείς μια σκάλα. Η επονομαζόμενη «Σκάλα του Έρωτα» (Το Συμπόσιο) περιγράφει την ανάβαση από την αγάπη για ένα μεμονωμένο όμορφο σώμα προς όλα τα όμορφα σώματα και στην συνέχεια προς την ομορφιά της ψυχής, προς τους νόμους και τους θεσμούς, προς τη γνώση, και τελικά προς την ίδια την Ομορφιά την αιώνια και απόλυτη που μοιάζει σχηματικά να ανεβαίνει κανείς μια σκάλα. Βλέπουμε μέσα από την πλατωνική ανάγνωση περί έρωτος ότι η δόμηση της ερωτικής επιθυμίας για “το άλλο” ξεκινάει από μία αρχική έλξη περί σαρκικής λαχτάρας. Η επιθυμία αυτή αποτελεί το αποτέλεσμα της δυσκολίας της αναζήτησης του άλλου. Στο πλατωνικό συμπόσιο, ο Αριστοφάνης μιλάει για την κατηγοριοποίηση των ανθρωπίνων όντων σε τρία γένη : στο αρσενικό, το θηλυκό και το ανδρόγυνο. Όλα τα είδη αποτελούνταν από ένα κεφάλι με δύο πρόσωπα, δυο χέρια και δύο πόδια τα οποία ξεκινώντας να ανεβαίνουν στους ουρανούς και να επιτίθενται στους θεούς, προκάλεσαν την οργή του Δία οδηγώντας τον να τους χωρίσει στα δύο (Alamdar, 2019). Η αναζήτηση του άλλου είναι μια απόδειξη της δυσκολίας των ανθρώπων να υπάρξουν μόνοι τους αλλά από την άλλη η εύρεση και η αγάπη του άλλου σηματοδοτεί και την αγάπη προς τον εαυτό καθώς σύμφωνα με το μύθο κάποτε ήμασταν ένα ολόκληρο. Τέλος αναφέρει πως η αποτύπωση του έρωτα από τον Αριστοφάνη κρύβει έναν φόβο πως αν δεν συμπεριφερθούμε “σωστά” ο Δίας θα μας χωρίσει. Αν η αναζήτηση του έρωτα, η οποία είναι ιερή, πρόκειται για την προσωρινή σεξουαλική ευχαρίστηση και όχι για την δημιουργία του ολόκληρου τότε υπάρχει ο κίνδυνος του χωρισμού από τους Θεούς (Alamdar, 2019).

Από την άλλη σύμφωνα με το Weber και μια κοινωνιολογική σκέψη, ο έρωτας είναι ειδικός ως ένα μέσο λύτρωσης που συμβάλλει στον απεγκλωβισμό του ανθρώπου από την εργαλειακή λογική του σύγχρονου κόσμου (Rusu, Mihai Stelian, 2017). Ο άνθρωπος μέσα από τον έρωτα μπορεί να ξεφύγει από το επανομαζόμενο “σιδερένιο κλουβί” που αποτελεί η στείρα καθημερινότητα και να ανυψωθεί πνευματικά. Οι άνθρωποι αναζητούν από πάντα την αγάπη και την ερωτική σύνδεση καθώς μέσα από το ερωτικό σχετίζεσθαι μπορούν είτε να καλύψουν τις σεξουαλικές ανάγκες τους είτε να δομήσουν βαθείς συναισθηματικούς δεσμούς.

Εκκινώντας, από τον δυτικό κόσμο του 19ου αιώνα, τα ερωτικά γράμματα αποτελούσαν μέρος του κοινωνικού θεσμού της εποχής και για αυτό το λόγο χαρακτηρίζονταν ως ο αιώνας της αλληλογραφίας (Wyss Eva, 2008). Τα ερωτικά γράμματα ήταν ένας από τους βασικούς τρόπους που επικοινωνούσαν οι άνθρωποι μεταξύ τους. Οι σύντροφοι τότε επιλέγονταν από τους γονείς και νωρίτερα δεν υπήρχε κάποια προσωπική επαφή μεταξύ του άντρα και της γυναίκας, οπότε τα αστεία νυφικά γράμματα αποτελούσαν την δίοδο επικοινωνίας μεταξύ του μελλοντικού ζεύγους, ακολουθώντας συγκεκριμένους τελετουργικούς κανόνες γραψίματος. Στα τέλη του 19ου αιώνα λόγω της εξάπλωσης του αλφαριθμητισμού στα κατώτερα κοινωνικά στρώματα έγιναν προνόμιο και των λιγότερο προνομιούχων τάξεων, βασιζόμενα στην διατήρηση της επικοινωνίας. Στον 20ο αιώνα η ερωτική αλληλογραφία μετασχηματίζεται ριζικά καθώς έχουμε την εμφάνιση του τηλεγραφήματος, των καρτ ποστάλ και αφετέρου του τηλεφώνου. (Wyss Eva, 2008). Ο γάμος αυτή την περίοδο αποτελούσε μια οικονομική συμφωνία μεταξύ των οικογενειών και η αγάπη αποτελούσε μια διαδικασία που θα προέκυπτε με την πάροδο του χρόνου μετά την σύναψη του γάμου (Ahuvia, Aaron C, 1998). Παράλληλα συνήθης μέθοδος γνωριμίας δύο ανθρώπων, αποτελούσε το προξενικό. Το προξενικό “matchmaking” παραδοσιακά ήταν δουλειά για τους ραβίνους, τους ιερείς και τους κληρικούς ή για ηλικιωμένες γυναίκες που ζούσαν στην κοινότητα και συχνά οι γονείς τους προσέγγιζαν με ή χωρίς πληρωμή για να βρουν συντρόφους στα παιδιά τους (Eli. J. Finkel, Paul. W. Eastwick, 2012). Αυτές οι πρακτικές γνωριμιών ήταν τυπικές και ρυθμιζόνταν από πολιτισμικές νόρμες, όπου το φλερτ γινόταν συχνά υπό την επίβλεψη μελών της οικογένειας και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ νέων ανδρών και γυναικών ήταν αυστηρά καθορισμένες. Αυτό το καθεστώς μας αποκαλύπτει πολλά για τις κοινωνικές αξίες, τη μεταβαλλόμενη φύση των προσωπικών σχέσεων και την αυξανόμενη ελευθερία που έχουν τα άτομα να διαμορφώνουν τις δικές τους εμπειρίες. Οι άνθρωποι άρχισαν να ασκούν μεγαλύτερη ελευθερία στην επιλογή των συντρόφων τους, με ελάχιστη οικογενειακή εποπτεία ή κοινωνικές προσδοκίες να υπαγορεύουν τις επιλογές τους με την πάροδο των χρόνων (Taylor

Emma, 2025). Επιπλέον, τη δεκαετία του '70 στην Αμερική αυξήθηκαν σε μεγάλο βαθμό οι αγγελίες ατόμων που αναζητούσαν ταίρι μέσω των εφημερίδων της εποχής. Επρόκειτο για μια διαδικασία που γινόταν από την εμφάνιση κιόλας της τυπογραφίας τον 18ο αιώνα, με τη διαφορά πως πλέον αναγράφονταν οι προτιμήσεις και τα χαρακτηριστικά που επιθυμούσαν να έχουν τα υποψήφια ταίρια τους. Ωστόσο αν και διαδεδομένες μόνο το 1% των Αμερικάνων είχε βρει κάποιο ταίρι με αυτόν τον τρόπο. Γενικότερα, όμως, από το 1970 και έπειτα, η τεχνολογία των γνωριμιών έχει σημειώσει ραγδαία εξέλιξη μέσω διαδικτυακών αγγελιών αναζήτησης ερωτικής γνωριμίας, ενώ χρησιμοποιήθηκαν και συσκευές βιντεοσκόπησης, οι οποίες, τελικά, δεν είχαν την ίδια απήχηση ό (Eli.J Finkel & al, 2012). Το 1980 ήταν εφικτή η επικοινωνία μέσω chat rooms όπου αρκετά άτομα συνομιλούσαν και είχαν βρει το ταίρι τους, ωστόσο το online dating έλαβε μεγαλύτερη απήχηση με την εξάπλωση του internet και με την διαθεσιμότητα αγοράς φθηνών και μικρών υπολογιστών. Βάση αυτού υπάρχει η κατηγοριοποίηση σε τρεις φάσεις: α) στις online προσωπικές διαφημίσεις, β) στα αλγοριθμικά site γνωριμιών από το 2000 και έπειτα με την είσοδο του e-Harmony και γ) την εφαρμογή γνωριμιών μέσω smartphone που ξεκίνησε από την Apple με τα πρώτα app stores το 2008, καθιστώντας ικανή την λήψη εφαρμογών γνωριμιών στα κινητά, όπως την γνωρίζουμε σήμερα. (Eli.J Finkel & al, 2012). Η Pouz αναφέρει στο “Cold Intimacies” που εκδόθηκε το 2007, ότι ήδη από τότε με την εξάπλωση του διαδικτύου επισημάνθηκαν αλλαγές στην “αρχιτεκτονική” και την “οικολογία” των συνδέσεων, αλλάζοντας τους τρόπους αγάπης. (Twaihtes, 2020). Ο καπιταλισμός, η εμπορευματοποίηση, οι νόμοι της προσφοράς και της ζήτησης έχουν εισχωρήσει στις προσωπικές μας ζωές κάνοντας μας να αντιλαμβανόμαστε τις διαπροσωπικές σχέσεις με αυτούς τους όρους δημιουργώντας “παγωμένες συνδέσεις” με πυρήνα τους την λογική και όχι το πάθος (Twaihtes, 2020). Παράλληλα το ψηφιακό dating όπως θα αναλυθεί παρακάτω, λειτουργεί με όρους αγοράς κατά το οποίο έχουμε πρόσβαση σε χιλιάδες εικόνες και πληροφορίες ανθρώπων, προτού αποφασίσουμε με ποιο θα συνδεθούμε, διαδικασία η οποία ωστόσο μπορεί να είναι ψυχικά εξουθενωτική και παραλυτική. Το ζήτημα της επιλογής αναδύεται ως μια κοινωνική και πολιτισμική ιδέα που βασίζεται στην αυτοκυριαρχία και στην αυτοδιάθεση, καθώς προκύπτει ως αποτέλεσμα της επιλογής του ατόμου για το πιο σωστό πρόσωπο μέσα στις ατελείωτες άλλες επιλογές (Twaihtes, 2020).

1.2 Online dating : και το παράδειγμα των reality dating shows

Η εξάπλωση των κοινωνικών πλατφορμών του Instagram και του Facebook συνδυαστικά με τις online dating εφαρμογές όπως το Match.com και, πιο πρόσφατα, το Tinder έφεραν επανάσταση στον τρόπο με τον οποίο τα άτομα συναντούν πιθανούς συντρόφους, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για σύνδεση. Η άνοδος των online dating εφαρμογών, ωστόσο έχει αλλάξει τον τρόπο που οι άνθρωποι προσεγγίζουν τις ρομαντικές σχέσεις, με τα περισσότερα άτομα να ‘βρίσκονται’ σε αυτές για λόγους διασκέδασης παρά για την δόμηση ουσιαστικών σχέσεων (Taylor Emma,2025). Τα άτομα φαίνεται να μην αντιμετωπίζουν το Tinder ως μια διαδικτυακή υπηρεσία γνωριμιών, αλλά ως ένα παιχνίδι ή «ως διαγωνισμό ομορφιάς σε συνδυασμό με ανταλλαγή μηνυμάτων, ενώ άλλοι το βλέπουν ως εφαρμογή αξιολόγησης (David,Gaby &Cambre,Carolina,2016) . Η εξάπλωση αυτών φαίνεται να έχει επηρεάσει δραστικά τον τρόπο γνωριμίας, σύνδεσης και σύναψης σχέσεων σε σχέση με κάποιες δεκαετίες πριν, που όπως προηγήθηκε η απήχηση τους προ ψηφιακότητας ,δεν ήταν τόσο ευρεία και άρα οι άνθρωποι είχαν ή κατέφευγαν σε διαφορετικούς πιο “παραδοσιακούς” τρόπους γνωριμίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο τρόπος λειτουργίας του Tinder. Εφόσον η χρήστρια φτιάξει ένα προφίλ με φωτογραφίες, ενδιαφέροντα και πληροφορίες ξεκινά η διαδικασία επιλογής συντρόφου. Για να επιτευχθεί το ταίριασμα, και οι δύο χρήστες θα πρέπει να σύρουν προς τα δεξιά το κουμπί που βρίσκεται κάτω από τη φωτογραφία του υποψήφιου. Μετά το ταίριασμα εμφανίζεται ένα αναδυόμενο παράθυρο με τις φωτογραφίες και των δύο ατόμων, ξεκλειδώνοντας τη δυνατότητα ανταλλαγής μηνυμάτων. Οι ρυθμίσεις που λειτουργούν με τον γεω-εντοπισμό της συσκευής ,μπορούν να ρυθμίσουν την ηλικία,το φύλο και την απόσταση για την εύρεση ατόμων. (Taylor & Emma ,2025).Αυτό προσφέρει μεγάλη ποικιλία στην εύρεση άλλων ατόμων με κοινά χόμπι, ενδιαφέροντα και προτιμήσεις όμοιες με τις δικές μας, παράλληλα ωστόσο αναδύεται ένα αίσθημα ανεξάντλητων επιλογών δημιουργώντας μια ευθραυστότητα στις σχέσεις που θα αναλυθεί παρακάτω.

Παράλληλα με τις online dating πλατφόρμες τις τελευταίες δεκαετίες τρομερή απήχηση έχουν βρει και τα reality dating shows (R.D.S). Η αφετηρία αυτών χρονολογείται το 1965 από τον παραγωγό τηλεόρασης Chuck Barris που αποφάσισε να δημιουργήσει στην Αμερική το πρώτο dating show με όνομα “Dating Game”.(C.B.C ,2017). Σε αυτό μέσω ενός διαχωριστικού τείχους, από την μία πλευρά στεκόταν η ελεύθερη γυναίκα/άντρας που έψαχνε ταίρι και από την άλλη τα τρία προς dating υποψήφια άτομα άντρες/γυναίκες αντίστοιχα. Μέσω ερωτήσεων που είχαν προαποφασιστεί νωρίτερα από το “διαγωνιζόμενο” άτομο τα υποψήφια άτομα έπρεπε να δώσουν τις πιο διασκεδαστικές/ενδιαφέρουσες απαντήσεις ,καθώς υπήρχε και κοινό το οποίο παρακολουθούσε live την εκπομπή και αναμενόταν οι αντιδράσεις του.(Angela Smith,2019). Αργότερα και στο Ηνωμένο Βασίλειο ξεκίνησαν remakes του “Dating Game” που βασίζονταν σε blind dating όπως το “Take me out “ και το ”Dinner Date” με μεγαλύτερο σε χρονική διάρκεια από αυτά το “ Blind Date” που διήρκεσε από το 1985-2003 (Angela Smith,2019).Στα τέλη της δεκαετίας του 90 οι εκπομπές dating ξεκίνησαν να εστιάζουν σε μεγαλύτερο βάθος στις προσωπικές σχέσεις και να προβάλλεται περισσότερο γυμνό όπως το “How to Look Good Naked (2006-2012). Παράλληλα στις αρχές του 2000 τα reality shows ξεκινούν να δημιουργούν μια διαφορετική σχέση με το κοινό .Με την εμφάνιση του “Big Brother” και το “The Idol” ξεκινάει μια διαφορετική σχέση μεταξύ κοινού και shows στην οποία το κοινό δεν καταναλώνει ως παθητικός δέκτης την πληροφορία αλλά αντίθετα είναι ενεργός “συνομιλητής” που μπορεί να καθορίσει την εξέλιξη των προγραμμάτων θολώνοντας τα όρια παραγωγής και κατανάλωσης δίνοντας την ψευδαίσθηση της αυτενέργειας και άρα καθιστώντας τον περισσότερο αφοσιωμένο και εμπλεκόμενο στην εξέλιξη του show. (Holmes,Su,2004). Αυτό επιτυγχάνεται μέσω ψηφοφορίας. Τέλος σε αυτές τις δεκαετίες αναφορικά με την συμπεριληπτικότητα που θα αναλυθεί σε επόμενο κεφάλαιο ,αξίζει να σημειωθεί πως η δομή όλων αυτών των dating shows είναι ετεροφυλοφυλική με το πρώτο gay dating show να “βγαίνει” το 2003 με την ονομασία “Boy meets Boy” (The Guardian,2016).

Στις αρχές εκείνων των δεκαετιών που πρωτοεγκαθιδρύθηκαν αυτά τα shows διεξήχθη μια ποιοτική έρευνα σε 40 διαγωνιζόμενα άτομα σε ένα Νορβηγικό dating show. Σε αυτό φάνηκε ότι τα άτομα το αντιμετωπίζουν χωρίς ιδιαίτερη προκατάληψη ως προς την έκθεση αλλά αντίθετα ως μια ευκαιρία για διασκέδαση ,γνωριμία και φλερτ με ενθάρρυνση στις περισσότερες περιπτώσεις από το οικείο περιβάλλον τους. Τα κίνητρα των συμμετεχόντων απέναντι σε αυτό το show εκείνης της εποχής φαίνεται να είναι συμβατά με τον ίδιο το σκοπό του παιχνιδιού δηλαδή την εύρεση κάποιου άλλου συμβατού ατόμου . (Syvertsen,Trine,2001)Ωστόσο αν και οι προθέσεις των παικτών εκείνη την εποχή φαίνεται

να παρουσιάζουν μια αυθεντικότητα δεν απουσιάζει ο ρόλος της παραγωγής ως ο βασικός matchmaker για το ταίριασμα συμβατών ανθρώπων. Η πίεση της τηλεόρασης ,ωστόσο για υψηλά νούμερα τηλεθέασης που επιτυγχάνεται μέσω δραματικών στιγμών και μέσω της ανάδειξης μη υγιών προτύπων φάνηκε να πρωτοστατεί στη δημιουργία συνδέσεων ,θέμα ανάλυσης που συζητήθηκε ως κριτική αυτών από τα συνεντευξιαζόμενα άτομα και θα αναλυθεί παρακάτω. Ακολουθεί ένας πίνακας με τα πιο διάσημα αμερικάνικα dating shows, τις χρονολογίες έναρξης τους και μία σύντομη περιγραφή για την καλύτερη κατανόηση αυτών. Συγκεκριμένα θα αναφερθούν τα : *Love is Blind*, *Perfect Match*, *Too hot to Handle*, *Ultimatum*, *Love Island*, τα οποία αποτελούν και τα βασικά shows που συζητήθηκαν με τις συνεντευξιαζόμενες.

Reality Dating Shows

Περιγραφή

Love is Blind 2020-	Για 10 μέρες,15 άντρες και 15 γυναίκες βγαίνουν ραντεβού μεταξύ τους μέσα από τις “κάψουλες” στις οποίες μπορούν να ακούσουν ο ένας την άλλη ,χωρίς να ξέρουν πως μοιάζουν. Συναντιούνται μόνο όταν γίνει η πρόταση γάμου.
Perfect Match 2023-	Σε αυτό τα διαγωνιζόμενα άτομα άντρες και γυναίκες προσπαθούν να βρουν το “απόλυτο ταίρι τους”. Το ζευγάρι που κερδίζει τα τεστ συμβατότητας μπορεί να φέρει νέα ελεύθερα άτομα στο παιχνίδι. Στο τέλος της νύχτας όποιο άτομο δεν έχει βρεί το ταίρι του ,αποχωρεί.
Too Hot to Handle 2020-2024	Δέκα διαγωνιζόμενα άτομα μπαίνουν στο παιχνίδι με έναν μόνο όρο, την απαγόρευση οποιασδήποτε σωματικής επαφής, με σκοπό την σύναψη ουσιαστικών σχέσεων. Κάθε αφή τους αφαιρεί και ένα ποσό από το έπαθλο των 200.000 ευρώ
Ultimatum 2022-	Πέντε ζευγάρια μπαίνουν στο παιχνίδι. Μετά από λίγες μέρες πρέπει να χωρίσουν και να συγκατοικήσουν με ένα άλλο ερωτικό ταίρι από το αρχικό τους. Μετά από 3 εβδομάδες συγκατοίκησης επανέρχονται στα αρχικά τους ζευγάρια, αποφασίζοντας αν θα παντρευτούν το αρχικό ή το επιλεγμένο τους ταίρι ,ή αν θα φύγουν μόνες/α/οι τους.

Love Island 2019-	Τα διαγωνιζόμενα άτομα πρέπει βάση της αρχικής τους έλξης να βρουν ένα ταίρι. Στην διάρκεια της σειράς αναγκάζονται να χωρίσουν από το ταίρι τους.
-------------------	--

Από τα προαναφερθέντα shows το *Love is Blind*, το *The Ultimatum* και το *The Bachelor* συγκροτούν μια πρώτη ξεχωριστή κατηγορία στα R.D.S καθώς μοιράζονται κοινή λογική και αισθητική, προσανατολισμένη στην αναζήτηση μακροχρόνιας σχέσης με τελικό ορίζοντα το γάμο. Η ιδέα του γάμου διαποτίζει την συνολική δομή των shows καθώς το μεγαλύτερο μέρος του τηλεοπτικού χρόνου αφιερώνεται σε συζητήσεις που αφορούν την δημιουργία οικογένειας την οικονομική σταθερότητα και την δόμηση μελλοντικών πλάνων ζωής. Βάση αυτού, το φίλτρο αξιολόγησης των συμμετεχόντων για μελλοντικούς συντρόφους είναι επικεντρωμένο στην βιωσιμότητα μιας μακροπρόθεσμης σχέσης. Οι εκπομπές αυτές υπόκεινται διαφοροποιήσεις, ως αναλύθηκαν παραπάνω, με κυριότερες πως στο *The Bachelor* η επιλογή της /του τελικού συντρόφου γίνεται από τον/την Bachelor/Bachelorette και στο *The Ultimatum* με την ύπαρξη ατόμων που δεν επιθυμούν την δέσμευση δίνοντας τους την δυνατότητα στο τέλος του show να αποχωρίσουν μόνα τους. Χαρακτηριστικό αυτών των show αποτελεί η δημιουργία γαμήλιας τελετής. Αντίθετα το *Love is Blind* το *Perfect Match* και το *Love Island* οργανώνονται γύρω από διαφορετικό αφήγημα. Σε αυτά η σύναψη δεσμού στο παιχνίδι λειτουργεί πρωτίστως ως μηχανισμός παραμονής σε αυτό και όχι ως μέσο αναζήτησης μακροχρόνιας δέσμευσης. Ως αποτέλεσμα οι αλληλεπιδράσεις τους διαρθρώνονται γύρω από το φλερτ, την σεξουαλική έλξη παρά σε συζητήσεις που αφορούν το μακροπρόθεσμο μέλλον. Η προβολή ημίγυμων σωμάτων, σεξουαλικών υπονοούμενων και αλληλεπιδράσεων αποτελεί την κεντρική κατασκευή αυτών. Οι διαφοροποιήσεις αυτές δημιουργούν δύο διάκριτες κατηγορίες στα R.D.S αυτές που προκρίνουν την συντροφικότητα μέσω της συμβολικής τελετής του γάμου και το άλλο που προωθεί την ερωτική έλξη και επιθυμία. Ωστόσο ανάλογα την επιλογή παικτών/παικτριών και την αυτοπαρουσίαση τους στο παιχνίδι τα παραπάνω χαρακτηριστικά εναλλάσσονται και αλληλοπλέκονται.

Τέλος πέρα από τα παραπάνω, το 2023 κυκλοφόρησε στο Youtube από το κανάλι More Perfect Union ένα βίντεο καταγγελίας από πρώην παίκτη του *Love is Blind* καταγγέλλοντας τις κακοποιητικές συνθήκες που βίωναν τα διαγωνιζόμενα άτομα της σεζόν του στο σετ. Συγκεκριμένα αναφέρεται πως είχαν υπογράψει εργασιακές συμβάσεις που ανέρχονταν στα 6 δολάρια την ώρα, υπόκεινταν παραπάνω από 12 ωρα καθημερινά γυρίσματα και βρίσκονταν

είτε σε μια συνθήκη καταστολής είτε στα όρια του ψυχολογικού breakdown λόγω της συστηματικής κατανάλωσης αλκοόλ που τους χορηγούνταν. Το αλκοόλ αποτελεί προεξέχουσα “πινελιά” των show καθώς στην πλειονότητα των σκηνών που παρακολουθούμε συνεχώς κρατούν ένα ποτήρι κρασί/ποτού. Παράλληλα αναφέρει πως τους είχαν κατασχεσει τα κινητά και τις ταυτότητες τους με την είσοδο στο παιχνίδι καθιστώντας δύσκολη την εκούσια αποχώρησή τους. Σε αυτό μεγάλο ρόλο κατείχαν και τα εμπιστευτικά συμβόλαια N.D.A κατά τα οποία εάν κάποιο άτομο αποφάσιζε να αποχωρήσει από το παιχνίδι πριν τη λήξη του, θα πλήρωνε ένα υπέρογκο ποσό (κάπου στις 30.000). Αυτό αποτελεί και τον βασικό λόγο που σπανιότατα υπάρχουν εκούσιες αποχωρήσεις από τα shows. Τέλος ο ρόλος της παραγωγής για δημιουργία δραματικών στιγμών αναλύθηκε παραπάνω, ωστόσο ο ίδιος προσθέτει σε αυτό ότι η παραγωγή πέραν από τις μεθοδευμένες σκηνές και ερωτήσεις που έθετε, τους/τις άφηνε να φτάνουν στα πρόθυρα κρίσεων πανικού στερώντας τους την επιλογή να μιλήσουν με κάποιον δικό τους άνθρωπο μόνο και μόνο για να απαθανατίσουν την στιγμή της “κρίσης” στην κάμερα. Πέραν της φουκωικής ανάλυσης περί της επιτήρησης, της στερεοτυπικής αναπαράστασης των έμφυλων σωμάτων και του κεντρικότερου ρόλου που κατέχει το κέρδος για να δημιουργήσει υλικό προς κατανάλωση, οι απτές εργασιακές συνθήκες εκμετάλλευσης και διαμονής που υπόκειντο τα διαγωνιζόμενα είναι εξαιρετικά προβληματικά. Όταν η παραγωγή μιας σειράς ή ταινίας περνάει σε μεγάλους κολοσσούς εταιρειών όπως το *Netflix* τότε το ακολουθούμενο πρωτόκολλο παραγωγής είναι συγκεκριμένο μη αφήνοντας περιθώρια για την προσωπική αυτενέργεια των παικτών. Ο συγκεκριμένος παίκτης αναφέρει πως κατάφεραν με την σύντροφο του από το παιχνίδι παρά τις δύσκολες καταστάσεις να παραμείνουν μαζί και μετά την λήξη του παιχνιδιού τονίζοντας πως η σύντροφος του αποτελούσε τον κύριο λόγο διαμονής του στο παιχνίδι. Το συγκεκριμένο παράδειγμα φωτίζει δύο πλευρές για την διεξαγωγή της λειτουργίας των R.D.S. Από την μία την δυνατότητα λειτουργίας αυτών ως χώροι εύρεσης συντρόφου και σύνδεσης, καθώς το παραπάνω παράδειγμα αποτελεί ένα από τα πολλά παραδείγματα ζευγαριών που έμειναν μαζί μετά το παιχνίδι, από την άλλη μια αθέατη πλευρά, αυτή της κακοποίησης και της εξαπάτησης που εμπεριέχεται στην ευρύτερη κουλτούρα του καπιταλισμού και του καταναλωτισμού που θα αναλυθεί και παρακάτω, ως προς την ευθραστότητα που δημιουργεί στις σχέσεις.

1.3 Η ρευστότητα της αγάπης στην εποχή της ψηφιακότητας

Για την Sara Ahmed όπως παρατίθεται από Truran Wendy.J (2022) τα συναισθήματα δεν βρίσκονται απλώς μέσα ή έξω από μας ,αλλά εμπλέκουν υποκείμενα και αντικείμενα με ορισμένα συναισθήματα να “κολλάνε” μέσα μας. Το συναίσθημα, διαπλέκει το ατομικό με το συλλογικό και το ψυχολογικό με το κοινωνικό. Βάση αυτού κληρονομούμε ιδέες ,στάσεις ή αξίες οι οποίες δεν είναι πλήρως συνειδητές αλλά προέρχονται από το κοινωνικό γίνεσθαι. Παράλληλα τα συναισθήματα κουβαλάνε μια ιεραρχία μεταξύ των υποκειμένων όπου η σκέψη και η λογική στον δυτικό κόσμο ταυτίζονται με το αρσενικό ενώ το συναίσθημα και το σώμα με το θηλυκό (Truran Wendy,J.,2022).Τα συναισθήματα επομένως δεν αποτελούν προσωπικές ψυχολογικές καταστάσεις αλλά δυνάμεις που δομούν κοινωνικές ιεραρχίες, καθορίζοντας ποιά σώματα θεωρούνται “ορθά” και ποιά σώματα περιθωριοποιούνται βάση των συναισθημάτων που τους αποδίδεται. Σε αυτό το πλαίσιο η αγάπη γίνεται αντιληπτή ως μια κοινωνικά και πολιτισμικά διαμορφωμένη διαδικασία που αναπαράγει κοινωνικές νόρμες και δομές εξουσίας. Επομένως, η κατανόηση της αγάπης προϋποθέτει τη διερεύνηση των μετασχηματισμών των σύγχρονων κοινωνιών, όπου οι παραδοσιακές μορφές οικειότητας και δέσμευσης επαναπροσδιορίζονται μέσα από νέες κοινωνικές, πολιτισμικές και οικονομικές συνθήκες.

Στην σύγχρονη κοινωνία ,η μορφή που λαμβάνει η οικειότητα και η εγγύτητα στις σχέσεις, τροποποιήθηκε από ποικίλους παράγοντες. Αυτός ο μετασχηματισμός σχετίζεται άμεσα με τη μείωση των κοινωνικών προσδοκιών. Δύο σύντροφοι συνεχίζουν να διατηρούν μία σχέση επειδή το θέλουν και όχι επειδή τους επιβάλλεται από κοινωνικούς παράγοντες δομώντας σχέσεις συναισθηματικής και σεξουαλικής ισότητας ,αυτό που ονομάζεται ως “καθαρή σχέση” (Giddens,1992). Παράλληλα η έμφυλη ανακατανομή των ρόλων, συνδυαστικά με την αντισύλληψη και την γυναικεία χειραφέτηση μέσω των φεμινιστικών αγώνων, με αποτέλεσμα την αμφισβήτηση των παραδοσιακών δομών εξουσίας ,έχει δημιουργήσει την μετάβαση σε αυτό που ο Giddens ονόμασε “πλαστική σεξουαλικότητα”. Αν και η αφετηρία της πλαστικής σεξουαλικότητας χρονολογικά τοποθετείται στο 18ο αιώνα με τον περιορισμό του μεγέθους της οικογένειας ,αποτελεί έννοια των καιρών μας. Ταυτόχρονα ,η απελευθέρωση από την αντρική κυριαρχία και η σεξουαλική αυτονομία πριν το γάμο, έχουν συμβάλει ώστε οι γυναίκες να μπορούν να αυτοδιαθέσουν τις εαυτές τους με τρόπους που οι ίδιες επιθυμούν και επιλέγουν. Ένας σημαντικότερος παράγοντας που έχει καθορίσει επίσης τις ερωτικές επαφές είναι η ψηφιακότητα και η εποχή του online dating όπως αναλύθηκε παραπάνω.Η οικειότητα- κοντινότητα , αποτελεί βασικό συναισθηματικό στοιχείο σύνδεσης των ανθρώπων.Το “intimacy”, περιέχει έννοιες όπως η οικογενειακότητα, η ιδιωτικότητα και η εγγύτητα που είχε

τις ρίζες τους από την λατινική λέξη “intimatus”(David, Gaby & Cambre, Carolina.2016). Ωστόσο η έννοια της οικειότητας (intimacy) έχει αρχίζει να αλλάζει με το online dating συγκεκριμένα με το Tinder που αποτελεί την πιο γνωστή εφαρμογή γνωριμιών. Η αγορά γάμου έχει διερευνηθεί, με αποτέλεσμα η επιλογή να καθίσταται μια μαθηματική, καλά ζυγισμένη γνωστική διαδικασία “πατώνοντας” τα συναισθήματα λογικοποιώντας τα με έναν παρόμοιο τρόπο που πραγματώνεται και στην οικειότητα.Σ’ ένα μεγάλο βαθμό έχει σχετιστεί με τις σεξουαλικές σχέσεις των ετεροφυλόφυλων ζευγαριών, αλλά η ετυμολογία του σχετίζεται με την αποκάλυψη πιο βαθιών σκέψεων και συναισθημάτων σε κοντινά άτομα.Παράλληλα με αυτές ,η δημιουργία των reality dating shows μας έχει εισαγάγει σε ένα νέο τρόπο που βλέπουμε την οικειότητα. Μέσω αυτού προβάλλεται μια φιλτραρισμένη, πολλές φορές εξιδανικευμένη εικόνα για τις σχέσεις η οποία επηρεάζει τόσο τα σχήματα μας για τον κόσμο όσο και τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε τις σχέσεις (Boateng,Jojo,2023). Ωστόσο το αφήγημα που περνάνε πολλές φορές “η αγάπη μπορεί να τα νικήσει όλα” μας δημιουργεί πλαστά σχήματα για τον κόσμο,επαναφέροντας ένα από τα κεντρικά ερωτήματα της εργασίας που αποτελεί του κατα πόσο είναι εφικτή η δημιουργία συνδέσεων στα R.D.S και συγκεκριμένα εάν οι παρουσιαζόμενες ως ιδανικές σχέσεις είναι ικανές να μας επηρεάσουν.

Συνεχίζοντας, η Illoyz στο “Cold Intimacies” αναφέρει τον συναισθηματικό καπιταλισμό ως μια έννοια που αλληλοπλέκει την διείσδυση της οικονομικής συμπεριφοράς στην συναισθηματική ζωή των ανθρώπων και το αντίστροφο. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι πολυεθνικές εταιρείες στις οποίες η συναισθηματική νοημοσύνη έχει εισέλθει ως μια μετρήσιμη επαγγελματική ικανότητα αλλά και η αξία της επικοινωνιακής δεξιότητας ως εργαλείο των συναισθηματικών σχέσεων. (Twhaites,2020) .Σύμφωνα με τον Bourdieu και την θεωρία του για το πολιτισμικό κεφάλαιο, η πολιτισμική κατανάλωση είναι σε άμεση συνεξάρτηση με το κεφάλαιο ,τον ελεύθερο χρόνο και το επίπεδο εκπαίδευσης καθιστώντας τα προς κατανάλωση πολιτισμικά αγαθά προνόμια που φέρουν ταξικούς αποκλεισμούς. (Εμμανουήλ, Δ., Κανταντζόγλου, Ρ., & Σουλιώτης, Ν. 2016) .Ο Bourdieu μεταξύ του 1963-1968 διατύπωσε την Θεωρία της Διάκρισης όπου η κάθε κοινωνική τάξη έχει πρόσβαση και στα αντίστοιχα πολιτισμικά αγαθά διαφοροποιώντας έτσι τα ερεθίσματα της ελίτ σε “ανώτερα” και της εργατικής τάξης σε “κατώτερα” (Εμμανουήλ, Δ., Κανταντζόγλου, Ρ., & Σουλιώτης, Ν. 2016).Παράλληλα, η υποκειμενοποίηση αποτελεί την διαδικασία όπου τα άτομα διαμορφώνουν την ταυτότητα τους μέσα από τις πολιτισμικές πρακτικές και την κατανάλωση. Αυτό συνδέεται με αυτό που ο Bourdieu έχει ονομάσει habitus ,το αποτέλεσμα δηλαδή των συνηθειών που εμφανίζονται ως προδιαθέσεις, βασιζόμενα όμως στην απόκτηση τους μέσα από πλαίσια όπως οικογένεια και

εκπαίδευση. Συνεχίζοντας ,η Eva Illouz (1998) θέτει την “απώλεια της αθωότητας” στην μεταμοντέρνα εποχή στο ομότιμο άρθρο της “The Lost Innocence of Love” για να περιγράψει την συνειδητοποίηση ότι τα ρομαντικά συναισθήματα δεν είναι πλέον φυσικά ή αυθόρμητα αλλά αποτελούν προϊόντα πολιτισμικών αναπαραστάσεων των Μ.Μ.Ε.Αυτό που υποστηρίζει η Illouz μέσα από την απώλεια της αθωότητας είναι πως ο έρωτας πλέον αποτελεί μια επιτελεστική διαδικασία και δεν βιώνεται ως κάτι μεγάλο ,ως μια αποκαλυπτική αλήθεια που εισβάλλει στην ζωή του ατόμου, λόγω της έλευσης της απομάγευσης του έρωτα μέσω της κυριαρχίας των Μ.Μ.Ε. Συγκεκριμένα η αμερικάνικη τηλεόραση ,μπορεί να λειτουργήσει ως πύλη εισόδου στην επαφή και την ενσωμάτωση στην αμερικανική κουλτούρα (Rodriguez,Clara E.,2018). Δεν αποτελεί μόνο ένα μέσο ψυχαγωγίας αλλά και ένα μέσο πολιτισμικής μάθησης και αναπλήρωσης αυτών των γνωστικών κενών.Οι κυρίαρχες streaming πλατφόρμες όπως το *Netflix*,το *HBO* ,και το *Appletv+* καθιστούν εφικτή την παρακολούθηση των αμερικάνικων reality dating shows.

Στο πλαίσιο αυτό ,η οικουμενική αντίληψη μας για τον έρωτα και τις συνδέσεις επηρεάζεται άμεσα από τις αναπαραστάσεις που καταναλώνουμε στα ψηφιακά μέσα και στην συγκεκριμένη περίπτωση στα dating shows. Τα dating shows και συγκεκριμένα τα προαναφερθέντα ,προσκαλούν τα άτομα να κάνουν παράλληλα dating με παραπάνω από ένα άτομα ή λόγω της σύστασης των παιχνιδιών να χωρίσουν και να βρουν νέο ταίρι σύντομα. Οι ταχύτατοι ρυθμοί που προβάλλονται στα shows ,θα μπορούσαμε να στηρίξουμε, ότι αποτελούν μια μικρογραφία του σύγχρονου dating. Η διαδικασία της γνωριμίας και της οικειοποίησης του έρωτα μέσα στα R.D.S αποτελεί μια μεθοδευμένη πορεία οργάνωσης και αξιολόγησης των συμμετεχόντων καθιστώντας ανέφικτο τον αυθορμητισμό του έρωτα. Παράλληλα τίθεται ξανά το ζήτημα της μεγάλης επιλογής ανθρώπων. Σε αυτά τα shows και συγκεκριμένα στο *Perfect Match* υπάρχει μια ταχύτατη κατανάλωση ανθρώπων.Άτομα μπαίνουν στο παιχνίδι και αναγκάζονται λόγω των κανονισμών(παιχνίδια δοκιμασιών συνήθως) να φύγουν αφήνοντας το ταίρι τους πίσω, το οποίο από την παραγωγή αναγκάζεται να προχωρήσει στην διαδικασία εύρεσης άλλου ατόμου. Η ταχύτατη κατανάλωση των ανθρώπων με σκοπό την επιβίωση των συμμετεχόντων στο παιχνίδι δεν αφήνει χώρο για να βιωθεί το συναίσθημα του έρωτα ως κάτι μεγάλο και συνταρακτικό παρά ως κάτι αναλώσιμο ,επιφανειακό και γρήγορο. Επομένως, προωθείται μια καπιταλιστική λογική που επιβάλλει στα συμμετέχοντα άτομα να αξιολογούν ταχύτατα τα υπόλοιπα με όρους που μοιάζουν περισσότερο με επεξεργαστή προγραμμάτων παρά σε ανθρώπινη επικοινωνία(Illouz & Kotliar, 2022) .Παράλληλα το flirt παραγόμενο σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο αντικαθιστά την οργανική οικειότητα ,επιβάλλοντας μια ταχεία συναισθηματική και

ρομαντική επαφή που σε κάποιες περιπτώσεις στερείται βάθους. Στο πλαίσιο αυτό η ταχύτητα ,η αφθονία και η συστηματική διαθεσιμότητα αποτελούν προεξέχοντα χαρακτηριστικά όχι μόνο των R.D.S αλλά και των υπόλοιπων online dating εφαρμογών (Illouz & Kotliar, 2022).Οι δομημένες σχέσεις στα R.D.S μπορούν να χαρακτηριστούν από ευθραστότητα και επιφανειακότητα ,δημιουργούμενα σε ένα πλαίσιο συνεχούς επιτήρησης,εξαναγκαστικής επιλογής συντρόφου και έλξης. Σύνεχίζοντας, με τον Bauman όπως έχει γράψει στο Liquid Love και παρατίθεται από Saun Best (2018)στην εποχή της μεταμοντερνικότητας ο ερωτισμός έχει αποκτήσει την δική του ζωή. Αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι ασχολούνται ελεύθερα με τον έρωτα και αποσυνδέονται με μεγαλύτερη ευκολία. Ο ερωτισμός έχει γίνει ένας σαγηνευτικός πόρος ένα είδος εμπορεύματος το οποίο έχει αποσυνδεθεί από την ηθική με κίνδυνο την υπονόμηση των σχέσεων. Αυτή η εμπορευματοποιημένη μορφή ερωτισμού έχει μεταφέρει τους ανθρώπους σε αυτό το είδος που ονομάζει το “σύμπλεγμα της ανυπομονησίας” κατά το οποίο οι άνθρωποι πολιτισμικά έχουν εκπαιδευτεί να γίνονται αναζητητές αισθήσεων παρά παραγωγοί. Κοινωνικά αυτό συντηρείται με την κατάρρευση του πανοπτικού μοντέλου του Foucault για την διατήρηση της τάξης,(Best,2018,σ.4).Ο Bauman σε αυτό απαντάει πως η διατήρηση της τάξης της κοινωνίας, θα έρθει μέσω της αποπλάνησης και της αναζήτησης ερεθισμάτων.Για το Bauman ο καταναλωτισμός έχει τρομερή επίδραση στον τρόπο που αντιμετωπίζουμε τις σχέσεις και συγκεκριμένα τις σχέσεις ζωής καθώς μας υπαγορεύει να τις διαχειριζόμαστε ως προϊόντα προς κατανάλωση και όχι ως σχέσεις οποίες ανταποκρίνονται στους ηθικούς μας κώδικες. (Best,2018 σ.4).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Οι σχέσεις της ελληνικής Gen- Ζ γενιάς και τα εγχώρια R.D.S

2.1 Σύγχρονη ορολογία dating

Ως generation Z χαρακτηρίζονται τα άτομα που έχουν γεννηθεί περίπου από το 1997-2010 και έχουν μεγαλώσει στην εποχή της ψηφιακότητας, μεταφέροντας τους τρόπους εύρεσης και διερεύνησης της αγάπης από τους δια ζώσης όπως καφετέρειες ,μαγαζιά διασκέδασης κ.λπ στο ιντερνετικό μέσα από τα social media. (Saurabh Singh, 2025).Όπως αναλύθηκε παραπάνω αυτό φέρνει ένα νέο κύμα επαναδιαπραγμάτευσης της αγάπης και της οικειότητας ,το οποίο φέρνει την Gen Z γενιά να διερευνά και νέους τρόπους νέα γενιά τρόπους δόμησης σχέσεων, πολύ περισσότερο από τις προηγούμενες γενιές ,όπως είναι η ηθική μη μονογαμία, οι ανοιχτές σχέσεις και η πολυσυντροφικότητα και γενικότερους τρόπους σύνδεσης που προσφέρουν μεγαλύτερη ελευθερία χωρίς να χάνουν την αυτονομία τους (Singh,2025). Ακόμα μέσα από τις γνωριμίες και την σύναψη διαφορετικών μορφών ερωτικών συνδέσεων έχουν αναδυθεί νέοι όροι για την περιγραφή των ερωτικών συνθηκών που βρίσκονται τα νέα άτομα όπως είναι το *situationship* (η ερωτική σύνδεση χωρίς κάποια ξεκάθαρη “ταμπέλα”) ,το *breadcrumbing* (μικρή προσοχή χωρίς δέσμευση)και το *love bombing* (καταιγισμός ερωτικών μηνυμάτων από τα αρχικά στάδια γνωριμίας). (Shanliya Deepika,2026).Επίσης το *ghosting* (διακοπή ερωτικής σύνδεσης με εξαφάνιση ,χωρίς κάποια συζήτηση),αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του σύγχρονου καταναλωτικού online dating καθώς τα άτομα δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν τα συναισθήματα τους βλέποντας τα μελλοντικά ταίρια ως αναλώσιμα ,οπότε καταφεύγουν στην ερωτική αποδέσμευση από την μια στιγμή στην άλλη. Βάση μιας ψυχολογικής μελέτης που διεξήχθη σε νέα άτομα που χρησιμοποιούν dating apps μελετώντας τους λόγους που κάνουν ghosting ,παρατηρήθηκε πως πρόκειται για μια κανονικοποιημένη συμπεριφορά στο online dating κατα την οποία είτε αρκετά άτομα έχουν πράξει είτε αποδέχονται πως θα τους συμβεί. (Marshall et al., 2025).Ακόμα κάποια νέα άτομα φαίνεται να χρησιμοποιούν AI sex bots που πρόκειται για chat rooms με απαντήσεις που δίνονται μέσω τεχνητής ,στοχεύοντας στην συντροφιά και την κάλυψη της μοναξιάς των ανθρώπων όπως είναι το *CandyAI* το *GirlfriendGPT*, το *CrushOn* κ.λπ (Shanliya Deepika,2026).Οι παραπάνω πρακτικές δεν γίνονται κατανοητές μόνο ως επιμέρους συμπεριφορές χρηστών στα dating apps. Αντίθετα,αναδύονται νέες μορφές διαπραγμάτευσης της δέσμευσης, της απόρριψης και της συναισθηματικής προσβασιμότητας, οι οποίες συνδέονται με μεταβαλλόμενες έμφυλες προσδοκίες και ιεραρχίες. Υπό αυτό το πρίσμα, η ψηφιακή ερωτική εμπειρία δεν αποτελεί ουδέτερο πεδίο επιλογών, αλλά έναν χώρο όπου επαναδιαμορφώνονται οι τρόποι με τους οποίους συγκροτούνται τα έμφυλα υποκείμενα και

οι σχέσεις τους. Στο πλαίσιο αυτό της επαναδιαπραγμάτευσης των όρων των σχέσεων και της επιρροής της σύγχρονης ψηφιακής κουλτούρας τα R.D.S φαίνεται να επηρεάζουν σε ένα βαθμό τις διαπροσωπικές σχέσεις κυρίως για τα άτομα που πιστεύουν ότι αυτό που βλέπουν είναι πραγματικό. Ο υψηλός αντιλαμβανόμενος ρεαλισμός φαίνεται να μπορεί να επηρεάσει τα νέα άτομα ως προς τα στερεότυπα για το dating και τις έμφυλες επιτελέσεις. (Amber Ferris, 2007). Συγκεκριμένα για την αντιμετώπιση των γυναικών ως σεξουαλικά αντικείμενα, για την πεποίθηση ότι οι άντρες καθοδηγούνται από το σεξ και για το ότι το dating αποτελεί κάτι σαν “ψυχαγωγικό παιχνίδι” (Amber Ferris, 2007). Εδώ φαίνεται να μπαίνει μια διάκριση ανάμεσα στο “φαίνεσθαι” και στο “είναι” η οποία θα αναλυθεί εκτενέστερα παρακάτω, ωστόσο το επιχείρημα περί υψηλού αντιλαμβανόμενου ρεαλισμού έρχεται ως επικυροποίηση της επιρροής αυτών των show.

2.2 Η Ελληνική πραγματικότητα και τα εγχώρια R.D.S

Η Ελλάδα αποτελεί ένα κράτος του οποίου η κουλτούρα είναι στενά συνδεδεμένη με το γάμο την θρησκεία και την οικογένεια, ωστόσο όσο και αν αυτές οι παραδοσιακές καταβολές εμποτίζουν την κουλτούρα της Ελλάδας άλλο τόσο το κράτος δεν ενισχύει οικονομικά τα νέα ζευγάρια για να μπορούν να στηρίξουν το γάμο (Ρόντος Κώστας, 2019). Παράλληλα η κυριαρχία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ελλάδα είχε ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση της συμμόρφωσης του κράτους με πολιτικές μεταρρυθμίσεις κατά των διακρίσεων φύλου. Αυτό ταυτόχρονα με την ύπαρξη του ελληνικού νεοαζιστικού κόμματος της Χρυσής Αυγής μέχρι πριν μερικά χρόνια, συνέβαλλαν στην κοινωνική προώθηση ενός δυαδικού ετεροκανονικού μοντέλου κυριαρχίας σε όλες τις πτυχές της ζωής των ανθρώπων και ακόμα περισσότερο των νέων (Ρόντος, Κ., 2019). Ωστόσο μέσα σε αυτό το συντηρητικό κοινωνικο-πολιτικό πλαίσιο φαίνεται πως έχουν υπάρξει τις τελευταίες δυο δεκαετίες διάφορες θεσμικές και κοινωνικές αλλαγές όπως το σύμφωνο συμβίωσης αλλά και η κανονικοποίηση της εργενικής ζωής και των επαφών εκτός γάμου κάτι που παλιότερα έφερε μεγάλο στίγμα. (Κορδούτης Π., Δαουλτζής Χ., κ.αλ, 2021). Συνεχίζοντας, σε ποιοτική έρευνα που έγινε μεταξύ ατόμων 18-66 διαπιστώθηκε πως τα gen z άτομα συνεχίζουν να συνδέουν την αγάπη με την σεξουαλική επαφή αλλά αυτό που φαίνεται να έχει αλλάξει είναι πως από το παραδοσιακό αφήγημα “μετατρέποντας το σεξ σε αγάπη και τη διατήρηση μιας μακροχρόνιας σχέσης” φαίνεται να έχει αντικατασταθεί από ένα άλλο, αυτό του “πόσο μπορεί να εκτιμηθεί το σεξ ώστε να παρέχει μια σταθερή βάση για μία

ρομαντική σύνδεση”.(Κορδούτης Π.,Δαουλτζής Χ.,κ.αλ,2021).Ο αριθμός των γάμων στην Ελλάδα στις δεκαετίες του 60’ και του 70’ανερχόταν στις 73,500 ετησίως, συναντώντας σημαντική πτώση ως την δεκαετία του 90’ και του 2000 ,ανερχόμενος στις 57.000 περίπου. Αν και υπάρχουν αρκετά νέα άτομα που ακόμα προτιμούν το γάμο φαίνεται πως άλλα, για λόγους που σχετίζονται με το ταξικό και μορφωτικό επίπεδο των νέων να προτιμούν την συγκατοίκηση (Κορδούτης Π.,2021).Η εκάστοτε πολιτική συνθήκη επηρεάζει αμεσότητα τον τρόπο σύνδεσης των νέων .Ως προς τα εγχώρια δεδομένα στην Ελλάδα φαίνεται τα τελευταία χρόνια να έχουν κυριαρχήσει το *First Dates* 2023, *The Bachelor* 2020-21, *Power of Love* 2018-2024, *Love Island* 2022-23.Σποραδικά υπήρξαν κάποιες εκπομπές που στόχευαν αποκλειστικά την αναζήτηση συντρόφου όπως “*Αγρότης Μόνος ψάχνει*” 2009-2011, και το “*Ραντεβού*” το 2016 προτού αρχίζουν να παίρνουν την απήχηση της τελευταίας πενταετίας. Κατα βάση τα ελληνικά dating shows στην δομή ,στο περιεχόμενο και στον τρόπο διεξαγωγής αποτελούν αντίγραφο των αμερικάνικων. Ως προς το τρόπο του flirt και την επιλογή των ατόμων θα ήταν ελλιπές να πούμε ότι μοιράζονται κοινό περιεχόμενο καθώς οι κοινωνικοπολιτικοί παράγοντες και το εθνικό background κατέχει προεξέχοντα ρόλο.Συγκεκριμένα μια συνεντευξιαζόμενη η Κ. σε ένα απόσπασμα της αναφερόμενη στο ελληνικό *Power of Love* ,για την περιγραφή των αντρών χρησιμοποίησε το “*άντρες με κοιλίτσα σαν καραμελίτσα*”.Όπως θα αναλυθεί στο τέταρτο κεφάλαιο η αναπαράσταση των έμφυλων υποκειμένων στα R.D.S φαίνεται να υπακούει στα κυρίαρχα ετεροκανονιστικά έμφυλα πρότυπα ομορφιάς ενώ σε dating shows βαλκανικών και μεσογειακών χωρών τα πρότυπα ομορφιάς και άρα επιλογής ανθρώπων μεταβάλλονται.Χαρακτηριστικό επίσης είναι πως στο *Power of Love* 2 (2024) υπήρχε επίσης ως διαγωνιζόμενος ένας μεσήλικος άντρας ο Αναστάσης,κάτι που αποφεύγεται να προβάλλεται σε αμερικάνικα dating shows ,δηλαδή η παρουσία ατόμων άνω των 35.Παράλληλα ,λόγω της μη εξάπλωσης των R.D.S στην Ελλάδα απ ότι σε άλλες χώρες τα υποψήφια άτομα συχνά δεν έχουν σχέση συχνά με τον φακό της τηλεόρασης ή των social media με αποτέλεσμα να λένε ή να πράττουν με τρόπους τέτοιους από τη μια πιο αυθόρμητους από την άλλη διατυπώνοντας λόγους με προβληματικό περιεχόμενο που σε αμερικάνικα shows δεν είναι τόσο συχνά.Συγκεκριμένα στο *First Dates* το 2025 με δύο άτομα που βγήκαν ραντεβού τον Άλκη και την Χλόη όπου σε μια κίνηση της Χλόης φάνηκε η τριχοφυΐα στην μασχάλη της και αυτό σχολιάστηκε ως “Φρίκαρα....είδα τον ευχούλη”(The Toc, 2025).Για αρκετές μέρες μετά την προβολή του επεισοδίου σχολιάστηκε η τρίχα της Χλόης από τα μίντια με παρόμοιο υποτιμητικό και φοβικό τρόπο.επιβεβαιώνοντας την προβληματική αντίδραση του Άλκη.Η δημιουργία σχέσεων σε ένα τεχνητό περιβάλλον ,όσο και η αναπαράσταση των έμφυλων υποκειμένων αποτελεί ένα

περίπλοκο πεδίο διερεύνησης το οποίο μεταβάλλει την ποιότητα των σχέσεων ,τον τρόπο σύνδεσης αλλά και την αντίληψη μας για το “ωραίο” και για τον έρωτα μέσα από τα πολιτισμικά περιβάλλοντα που μεγαλώνουμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Μεθοδολογία

3.1 Σκοπός έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα

Μέχρι αυτό το κομμάτι της εργασίας παρουσιάστηκε μια σύντομη ιστορική και πολιτισμική αναδρομή του τρόπου που συνδέονται ερωτικά οι άνθρωποι στην πάροδο των αιώνων από την εποχή των γραμμάτων και του προξενιού στην εποχή της ψηφιακότητας. Μέσω της ανάδυσης των εφαρμογών γνωριμιών, αναλύθηκαν τα dating shows ως πολιτισμικό προϊόν προς κατανάλωση και ως ένα νέο πεδίο αναπαραγωγής του φλερτ και του dating . Τέλος επιχειρήθηκε μια σύντομη σκιαγράφηση των ελληνικών πολιτικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών , προκειμένου να καταλήξουμε στον σκοπό της έρευνας που είναι η αποτύπωση των έμφυλων αναπαραστάσεων και των σχέσεων μέσα στα R.D.S. Ο σκοπός της έρευνας ,στηρίχθηκε από ημιδομημένες συνεντεύξεις που δόθηκαν από gay και queer άτομα της gen-z γενιάς που μένουν στην Ελλάδα .Τα ερευνητικά ερωτήματα ήταν:

- Πώς αντιλαμβάνονται και ερμηνεύουν τα gay και queer άτομα της Gen Z τις αναπαραστάσεις θηλυκότητας και αρρενωπότητας στα κυρίαρχα reality dating shows;
- Τι πρότυπα ερωτικών σχέσεων προβάλλονται;
- Αποτελούν τα R.D.S έναν ακόμα ψηφιακό χώρο για το dating;
- Είναι αυτά τα shows συμπεριληπτικά ως προς τα φύλα ,τις σεξουαλικότητες ,και τις ποικιλόμορφες ταυτότητες των gay και queer ανθρώπων;

3.2 Φεμινιστική Μεθοδολογία, Θεσιακότητα και Αναστοχασμός

Η παρούσα εργασία ξεκίνησε ως μια απόπειρα κατανόησης του πόσο τα R.D.S μπορούν να επηρεάσουν τις εικόνες και τις απόψεις μας για τον έρωτα, το flirt,και το dating, πόσο συμβάλλουν στην αναπαραγωγή των έμφυλων επιτελέσεων και της ετεροκανικότητας. Ωστόσο καθώς μελετούσα ,έγραφα και συνομιλούσα, συνειδητοποίησα ότι είναι ανέφικτη η απόδειξη αυτού του επιχειρήματος ειδικά με την λήψη του αριθμού συνεντεύξεων που σκόπευα να πάρω. Επομένως αυτό με οδήγησε σε έναν επαναπροσδιορισμό των ερευνητικών ερωτημάτων που σε μεγάλο βαθμό συνδιαμορφώθηκαν από τις συζητήσεις - ημιδομημένες συνεντεύξεις των ερωτώμενων ανθρώπων. Η δημιουργία γνώσης ,στην παρούσα περίπτωση, μιας ποιοτικής ερευνητικής εργασίας, αποτελεί μια τοποθετημένη γνώση πολιτικά και επιστημολογικά (D.Haraway,1988).Αναλυτικότερα η Haraway (1988),μιλάει για μια φεμινιστική αντικειμενικότητα που καταρρίπτει την επιστημονική ουδετερότητα, προάγει την δημιουργία γνώσης από τα κάτω ,βλέπει τα ερωτώμενα άτομα ως ενεργά υποκείμενα και όχι ως παθητικούς δέκτες πληροφορίας, ενώ συζητάει για τα προνόμια των ερευνητών ως αναπόσπαστο κομμάτι της παραγωγής νοήματος. Συνεχίζοντας, τα προνόμια και η θέση από

την οποία το εκάστοτε ερευνητό μελετάει, επιλέγει να συζητήσει και να καταγράψει αποτελούν υποκειμενικές αναγνώσεις των πραγμάτων καθώς τα φερόμενα ως αντικειμενικά πορίσματα από συνομιλίες με ανθρώπους δεν αποτελούν παρά υποκειμενικά φίλτρα επεξήγησης των στοιχείων. Συγκεκριμένα όπως σημειώνεται και από Acker, J., Barry, K. και J. Esseveld (1983) στο Objectivity and Truth στην διεξαγωγή ερευνών υπάρχει δυσκολία διατήρησης μιας μη κατευθυντικής και καταπιεστικής σχέσης μεταξύ συνεντεύκτριας και συνεντευξιζόμενης καθώς υπάρχει μια έμφυτη σχέση ιεραρχίας. Αυτό λοιπόν που προτείνεται είναι η προσπάθεια μείωσης αυτών των ανισοτήτων. Βάση των παραπάνω και στην προσπάθεια δημιουργίας μιας έρευνας φεμινιστικής επέλεξα τις ημιδομημένες συνεντεύξεις για να στηρίξω την εργασία μου ,ενώ τα ερωτώμενα άτομα αποτελούν πρόσωπα του ευρύτερου queer κύκλου μου .Για το λόγο αυτό οφείλω να πω πως η θέση από την οποία γράφω, παρατηρώ και συνομιλώ είναι μιας λευκής queer λεσβίας που έχει περάσει μια δεκαετία καταναλώνοντας reality και συγκεκριμένα reality dating shows και αποφάσισε να συνομιλήσει με άλλα gay και queer άτομα για τις σκέψεις τους πάνω στα R.D.S. Η κατανάλωση rom com και reality tv αποτελούσε μια εφηβική συντροφιά μέχρι και στα πρώιμα χρόνια του πανεπιστημίου ,όπου ξεκίνησε να χτίζεται ένα πέπλο ντροπής γύρω από αυτό. Η αδυναμία μου να καταλάβω τότε το δίχτυ του ελιτισμού που με τύλιγε ,(πως οι φερόμενες εκπομπές δεν είναι “ποιοτικές”) με έκανε να απομακρυνθώ από αυτές, μέχρι και πριν από λίγα χρόνια ,όπου η κατανάλωση αυτών των εκπομπών αποτέλεσε μια ιεροτελεστεία επανοικειοποίησης και επανοηματοδότησης των R.D.S “γεννώντας” την παρούσα εργασία.

Η σύνδεση με την έφηβη εαυτή για την περιέργεια που επικοινωνούν ,φλερτάρουν και συνδέονται τα άτομα ,αλλά και για τις ωμές στιγμές τους ,αυτές που υπάρχει ευαλωτότητα ή ξεσπάσματα ως μια προσπάθεια αποδοχής και κανονικοποίησης αυτών συνδέονται επίσης με το ταξίδι μου με αυτά τα shows. Προσπαθώντας να ακολουθήσω την έννοια της αυτοπαρατήρησης ως εργαλείο ενίσχυσης της αντικειμενικότητας της έρευνας όπως το έθεσαν οι Acker, J., Barry, K. και J. Esseveld (1980) έχω να σημειώσω πως λόγω της οικειότητας μου με κάποια από τα συνεντευξιζόμενα άτομα ,η κουβέντα μπορεί άθελα μου μπορεί να έπαιρνε μια πιο καθοδηγητική μορφή καθώς είχα μια εκ των προτέρων γνώση για τις τοποθετήσεις κάποιων ατόμων.

3.3 Ημιδομημένες συνεντεύξεις, διαασία επιλογής υλικού, περιορισμοί και θεματικές κατηγορίες

Η παρούσα εργασία βασίστηκε σε ποιοτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε με την λήψη ημιδομημένων συνεντεύξεων. Η επιλογή της ημιδομημένης συνέντευξης ήρθε ως απόρροια της ανάγκης μου για μια πιο φεμινιστική μεθοδολογία με τον τρόπο που αναλύθηκε παραπάνω. Παράλληλα, ως εργαλείο οι ημιδομημένες συνεντεύξεις, πλαισιώνουν το θέμα της συζήτησης με προκαθορισμένες ανοιχτές ερωτήσεις, ενώ δίνουν την δυνατότητα στην ερευνήτρια για διευκρινιστικές και εμβαθυντικές περαιτέρω ερωτήσεις.(McIntosh MJ, Morse JM.,2015).Οι συνεντεύξεις στην συνέχεια απομαγνητοφωνήθηκαν και αναλύθηκαν με θεματική ανάλυση στις κατηγορίες που θα δούμε παρακάτω. Για την διεξαγωγή της συγκεκριμένης εργασίας επιλέχθηκαν 5 άτομα από τον ευρύτερο queer κύκλο μου στην Αθήνα, με μοναδικό κριτήριο επιλογής την ηλικία τους, καθώς η εργασία επικεντρώνεται στην genZ γενιά και την κατανάλωση reality dating shows. Τα άτομα είναι 24-28 χρονών διαφορετικών φύλων, σεξουαλικών προσανατολισμών και ταυτότητας σχέσεων, που διαμένουν στην Ελλάδα και άλλα από αυτά σε μικρότερη και άλλα από αυτά σε μεγαλύτερη συχνότητα, καταναλώνουν dating shows αμερικάνικα, ελληνικά και πολωνικά. Με όλα, προηγήθηκε μια τηλεφωνική ή δια ζώσης επικοινωνία στην οποία συζητήσαμε το θέμα της εργασίας μου, ανταλλάξαμε απόψεις για τα dating shows και κουβεντιάσαμε για τον τρόπο διεξαγωγής της έρευνας.Έπειτα υπέγραψαν όλα τα άτομα μια έντυπη φόρμα συγκατάθεσης και λίγο καιρό μετά ξεκίνησαν οι συνεντεύξεις που κράτησαν περίπου δυο εβδομάδες. Κάποιες έγιναν δια ζώσης και άλλες με βιντεοκλήσεις καθώς υπήρχε δυσκολία στην ταύτιση των προγραμμάτων μας. Οι συνεντεύξεις, ηχογραφήθηκαν και όλες μαζί μετά απομαγνητοφωνήθηκαν. Η διάρκεια τους ήταν από 35-45 λεπτά. Ένα από τα πέντε άτομα έχει πολωνική υπηκοότητα και διαμένει τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα οπότε για μεγαλύτερη ευκολία κατά την διεξαγωγή η συγκεκριμένη συνέντευξη πραγματοποιήθηκε στα αγγλικά. Οι περιορισμοί της έρευνας τοποθετούνται στις τεχνικές δυσκολίες που προέκυψαν από τις διαδυκτιακές συνεντεύξεις, ως προς τον ήχο. Τέλος οι συνεντευξιαζόμενες δεν ήταν απαραίτητο ότι έβλεπαν τα ίδια dating shows με αποτέλεσμα να επικεντρώνονται σε διαφορετικά κομμάτια του κάθε show και στην δημιουργία αποκλίσεων για την ύπαρξη ταυτίσεων ως προς τα λεγόμενα τους. Ωστόσο όλα τα άτομα είχαν δει δυο και παραπάνω από τα shows που υπάρχουν στον πίνακα στο 1ο κεφάλαιο. Αν και οι συμμετέχουσες μου έδωσαν την συναίνεση τους για την χρήση των μικρών ονομάτων τους στην έρευνα, προτίμησα να διατηρήσω στο πρώτο γράμμα του ονόματος τους. Οι συνεντεύξεις χωρίστηκαν σε τέσσερα μέρη όπως φαίνεται και στον οδηγό συνέντευξης που υπάρχει στο τέλος. Αρχικά στο πρώτο μέρος

υπήρξε μια συζήτηση γνωριμίας και συζήτησης γύρω από τους λόγους που προτιμούν τα άτομα R.D.S και ποιά έχουν δει. Στην συνέχεια ακολούθησαν ερωτήσεις που αφορούσαν τις έμφυλες επιτελέσεις και το τρίτο μέρος των ερωτήσεων ήταν στοχευμένο γύρω από την απεικόνιση των προβαλλόμενων προτύπων σχέσεων και το φλερτ. Τέλος το τέταρτο μέρος αφορούσε την συμπερίληψη και την αντιπροσώπευση των gay συμμετεχουσών από τα R.D.S. Μετά από την απομαγνητοφώνηση των συνεντεύξεων έγινε θεματική ανάλυση η οποία όπως θα ακολουθήσει παρακάτω χωρίζεται στις εξής κατηγορίες-κεφάλαια που θα αναλυθούν και θα πλαισιωθούν βιβλιογραφικά. Η πρώτη θεματική κατηγορία ανάλυσης χωρίζεται σε δύο υποκατηγορίες α) την κατασκευή της θηλυκότητας και την συγκρότηση του έμφυλου σώματος στα R.D.S β) την κατασκευή της αρρενωπότητας. Η δεύτερη θεματική κατηγορία ανάλυσης συνδυάζει τους λόγους κατανάλωσης των R.D.S συνδυαστικά με μια κριτική της ανάλυσης των σχέσεων ως προς την αυθεντικότητα των σχέσεων και την υποκριτικότητα εαυτού. Η επιλογή της θεματικής ανάλυσης για το περιεχόμενο των συνεντεύξεων αποτελεί μια ευέλικτη μέθοδο εντοπισμού και ερμηνείας νοήματος ποιοτικών δεδομένων. Αποτελεί μια μέθοδο ένα εργαλείο που εφαρμόζεται σε ποίκιλα θεωρητικά πεδία. Ο χαρακτήρας του είναι ερμηνευτικός επιτρέποντας τον εντοπισμό και την ερμηνεία των βασικών θεμάτων και όχι την απλή σύνοψη αυτών. (Victoria Clarke & Virginia Braun, 2017). Τέλος στα παρεχόμενα αποσπάσματα που θα ακολουθήσουν αποτυπώνονται τα λεπτά και τα δευτερόλεπτα της ηχογράφησης για την επικύρωση της αυθεντικότητας και της αξιοπιστίας του απομαγνητοφωνημένου υλικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Μια διαθεματική κριτική των dating shows μέσα από την gay και queer Gen-Z γενιά της Ελλάδας

4.1 Η συγκρότηση του έμφυλου σώματος στα R.D.S

Στο δεύτερο μέρος της ανάλυσης των συνεντεύξεων οι ερωτήσεις αφορούσαν τις έμφυλες επιτελέσεις και την αναπαράσταση των θηλυκοτήτων και των αρρενωποτήτων σε αυτά. Στα κομμάτια συζήτησης τόσο για τις θηλυκές όσο και για τις αρρενωπές αναπαραστάσεις φάνηκε να υπάρχει μία κοινή ματιά στο πως βλέπουν οι συνεντευξιαζόμενες την κατασκευή της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας επομένως η δημιουργία δύο βασικών θεματικών κατηγοριών αποδείχθηκε εύκολο εγχείρημα. Θα ήταν χρήσιμο να ξεκινήσουμε με μια θεωρητική πλαισίωση των έμφυλων επιτελέσεων πριν προχωρήσουμε στην ανάλυση των αποσπασμάτων και την βιβλιογραφική τους πλαισίωση. Το 1972 η Ann Oakley εισήγαγε στο έργο της *Sex, Gender and Society* την έννοια του κοινωνικού φύλου (gender), υποστηρίζοντας ότι το φύλο δεν αποτελεί ένα προκαθορισμένο χαρακτηριστικό, αλλά κοινωνική κατασκευή που διαμορφώνεται μέσα από κοινωνικές και πολιτισμικές πρακτικές. Η προσέγγιση αυτή άνοιξε τον δρόμο για μεταγενέστερες θεωρητικές αναλύσεις που αμφισβήτησαν την ουσιοκρατική αντίληψη του φύλου. Το Judith Butler, επηρεασμένο από τη μεταδομιστική σκέψη και τη γνωστή θέση της Simone de Beauvoir ότι «γυναίκα δεν γεννιέσαι, γίνεσαι», υποστήριξε ότι το φύλο δεν αποτελεί μια σταθερή ή έμφυτη ουσία. Αντίθετα, συγκροτείται μέσω επαναλαμβανόμενων κοινωνικών πρακτικών, συμπεριφορών και λόγων. Σύμφωνα με το Butler, το φύλο είναι επιτελεστικό, καθώς παράγεται μέσα από συνεχείς πράξεις που επαναλαμβάνονται και είναι ρευστές και μεταβαλλόμενες στο χρόνο (Butler, 2006). Στο πλαίσιο των δυτικών κοινωνιών, όπου κυριαρχεί μια δυαδική αντίληψη για το φύλο, οι βασικές κατηγορίες που αναγνωρίζονται είναι εκείνες του άνδρα και της γυναίκας. Οι κοινωνικές προσδοκίες ορίζουν συγκεκριμένους τρόπους συμπεριφοράς, έκφρασης και εμφάνισης για κάθε φύλο, με αποτέλεσμα οι πρακτικές των ατόμων να αξιολογούνται διαρκώς ως κατάλληλες ή ακατάλληλες. Όπως επισημαίνει το Butler (2006), η επιτέλεση του φύλου πραγματοποιείται μέσα σε ένα πλαίσιο «εξουσιοδότησης και τιμωρίας», όπου οι αποδεκτές έμφυλες πρακτικές επιβραβεύονται, ενώ όσες αποκλίνουν από τις κυρίαρχες νόρμες περιθωριοποιούνται. Στα dating shows οι διαδικασίες αυτές γίνονται ιδιαίτερα εμφανείς. Οι γυναίκες επιτελούν τη θηλυκότητα μέσα από την εξωτερική τους εμφάνιση, το ντύσιμο, το μακιγιάζ, την περιποίηση του σώματος και την εκδήλωση της υπερσεξουαλικότητας, ενώ οι άνδρες, όπως θα αναλυθεί στην επόμενη ενότητα, επιδεικνύουν χαρακτηριστικά που συνδέονται με την τη σωματική δύναμη, διεκδικητικότητα, προβαλλόμενοι με έντονη αυτοπεποίθηση. Με αυτόν τον τρόπο αναπαράγονται στερεοτυπικές αντιλήψεις σχετικά με το τι σημαίνει να είναι κάποιος «πραγματική γυναίκα» ή «πραγματικός άνδρας». Η προσέγγιση αυτή

συνδέεται επίσης άμεσα με τη θεωρία της πειθαρχικής εξουσίας του Michel Foucault (1977). Σύμφωνα με τον Foucault, η εξουσία στις σύγχρονες κοινωνίες δενασκείται αποκλειστικά μέσω θεσμών και κατασταλτικών μηχανισμών, αλλά λειτουργεί μέσα από διαδικασίες επιτήρησης και αυτοπειθαρχίας. Τα άτομα εσωτερικεύουν τους κοινωνικούς κανόνες και αναλαμβάνουν τα ίδια τον έλεγχο για την συμμόρφωση τους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχει μια ομοιογένεια στην εμφάνιση και στη συμπεριφορά των συμμετεχόντων καθώς αυτοεπιτηρούνται και αυτοπειθαρχούνται για να μην αποκλίνουν από την κυρίαρχη νόρμα της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας. Παράλληλα τα συμμετέχοντα βρίσκονται σε καθεστώς συνεχούς παρακολούθησης από τις κάμερες, το κοινό και το ένα από το άλλο. Το σώμα μετατρέπεται σε ένα πεδίο διαρκούς αξιολόγησης ενώ η συμμόρφωση προς τα κυρίαρχα πρότυπα ελκυστικότητας αποτελεί βασική προϋπόθεση όχι μόνο για την συμμετοχή αλλά και για την επιτυχία στο παιχνίδι.

4.1.1 Χοντροφοβία και η κυριαρχία της κουλτούρας των πλαστικών επεμβάσεων στην κατασκευή της θηλυκότητας

Μέσω της θεματικής ανάλυσης του απομαγνητοφωνημένου υλικού των συνεντευξιαζόμενων για την κατασκευή της θηλυκότητας αναδύθηκαν δύο σημαντικά

ζητήματα για την συγκρότηση του έμφυλου σώματος βασιζόμενα στην επικράτηση της κουλτούρας των πλαστικών επεμβάσεων και της χοντροφοβίας. Παρακάτω παρατίθενται βασικά αποσπάσματα που θα αναλυθούν στην συνέχεια της ενότητας.

“Εμφανισιακά, είχαν ένα κοινό τύπο, πάρα πολύ γυμνασμένες, (12:09) πάρα πολύ μαυρισμένες, τύπου ηλιοκαμένες εννοώ, (12:13) ή μετά θα έπαιζε πάρα πολύ έντονα και αυτό το αφρικάνικο χρώμα, (12:22) κυρίως σε χρώμα δέρματος, με πάρα πολύ μακριά μαλλιά, (12:44) με πάρα πολύ προσεγμένα νύχια, άκρα, χαρακτηριστικά του προσώπου τους, (12:52) ενδεχομένως το 95% με πλαστικές επεμβάσεις και παρεμβάσεις, (12:59) και ταυτόχρονα πάρα πολύ γυμνασμένες, γιατί έπαιζε πάρα πολύ έντονα (13:05) και το ημίγυμνο στα shows (Κ.25χρ)

“Νομίζω ...ότι ήταν τόσο πολύ όλες τόσο, βαμμένες ,στημένες, νύχι, μαλλί ,κάτι το οποίο εγώ δεν ασπάζομαι και δεν το κάνω στην ζωή μου” (Α.26χρ)

“Λοιπόν, θεωρώ ότι είναι πολύ (5:17) στερεοτυπικά για την κοινωνία (5:21) όμορφες (5:25) περιποιημένες (5:29) εεεε (5:34) .Έκανα μία διακοπή, αλλά πολύ όμορφες, περιποιημένες. (5:40) Ναι, και υπάρχει και μια θεωρώ (5:43) προτίμηση όσον αφορά και το ηλικιακό κομμάτι”.(Μ.26χρ)

‘Νομίζω ότι αν μιλάμε για γυναίκες, είναι πάντα, (11:19) είναι πολύ αθλητικές, πολύ sexy (11:27) δεν είναι ο τύπος της γυναίκας που μου αρέσει(11:32) εκτός και αν μιλάμε για queer shows , (11:40) γιατί νομίζω ότι δεν υπάρχει τόσο πολύ, (11:42) αλλά σε αυτά ,είναι σαν να έχουν παρόμοιο “posture” ,αλλά στα straight shows (11:46) είναι η τυπική, αθλητική γυναίκα, (11:48) δεν ξέρω πώς να το πω διαφορετικά, (11:51) ότι έχουν κάνει πολλά πράγματα, (11:53) στα χείλη, ή στο στήθος (11:55) και έχουν αυτό το σώμα ,που (11:58) μπορείς να δεις ότι κάνουν γυμναστική, (12:00) και ότι προετοιμάζονται, (12:01) ή ζουν έτσι, (12:03) για να δείξουν τις εαυτές τους σε bikini ‘.(J.24χρ)

Μέσω των παραπάνω απαντήσεων καθίσταται φανερή η ύπαρξη ενός συγκεκριμένου τύπου θηλυκότητας και μιας ομοιογένειας. Οι (cis) γυναίκες όπως φαίνεται και από τα αποσπάσματα έχουν υποβληθεί σε αισθητικές επεμβάσεις ,έχουν περιποιημένα άκρα και γυμνασμένα σώματα. Οι οπτικές αναπαραστάσεις μέσω της καταναλωτικής κουλτούρας επηρεάζουν βαθιά την αντίληψή μας για το σώμα μέσω αυτού που ονομάζει ως η “αυτοκρατορία των εικόνων”. Οι αναπαραστάσεις για ποια σώματα θεωρούνται “φυσιολογικά” και αποδεκτά και ποια άλλα περιθωριοποιούνται, κανονικοποιούνται μέσω της αυτοκρατορίας των εικόνων (Susan Bordo,ς.232,1995). Οι εικόνες, που προσλαμβάνουμε, συνεχίζει, δεν αποτελούν απλές φωτογραφίες αλλά μεταφέρουν φαντασιακές λύσεις στα προβλήματα των ανθρώπων. Στην συγκεκριμένη περίπτωση η συγκρότηση του θηλυκού έμφυλου σώματος ως σεξουαλικό και θελκτικό επισφραγίζεται μέσω του αδύνατου σώματος. Το σώμα λοιπόν αποτελεί ένα πεδίο

μάχης καθώς υπάρχει μια εξωτερική κοινωνική πίεση για αδυνάτισμα .Η κουλτούρα της δίαιτας όπως έχει οριστεί από Christy Harisson και παρατίθεται από Camillie Cotais a.all (2021) συνδέεται με την υγεία ,την χαρά και την ηθική ζωτικότητα, ενώ εξιδανικεύει ένα συγκεκριμένο πρότυπο για την ομορφιά. Ο τρόπος που συγκροτείται το έμφυλο σώμα έχει πολιτισμική βάση όπως προαναφέραμε, καθώς κατά την Αναγέννηση οι καμπύλες του σώματος θεωρούνταν πολύτιμες και όμορφες, ενώ από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά αυτή η κοινωνική τροχιά άλλαξε για τον Δυτικό κόσμο και κυρίως για την Γαλλία που υπήρχε η επιταγή για να είναι κάποια αδύνατη. Το αδύνατο σώμα όχι μόνο ως ποθητό αλλά και ως υγιές, επικυρώνεται και μέσω του ιατρικού πατερναλισμού. Η ιατρική χοντροφοβία είναι διαποτισμένη στις περισσότερες ειδικότητες ιατρών με την ενδοκρινολογία και την γυναικολογική και την γαστρεντερολογία να πρωτοστατούν. Αυτό που υπαγορεύουν είναι η απώλεια βάρους για να μπορέσουν οι γυναίκες να γονιμοποιήσουν, να ξεπεράσουν τον πόνο στην πλάτη ή να λύσουν εντερικά προβλήματα, ακόμα και αν το βάρος δεν κατέχει κανένα ρόλο στην επιδείνωση ή καλύτερευση αυτών των προβλημάτων (Camillie Cotais a.all,2021).Παράλληλα στην νεοφιλελεύθερη καπιταλιστική κοινωνία ο έλεγχος του σωματικού βάρους σχετίζεται με την πειθαρχία ,την θέληση για ζωή και την ανεξαρτησία.

Μέσα στο πλαίσιο του τι συνιστά ωραίο και υγιές αναδύεται η ολοένα και δημοφιλέστερη ζήτηση της αισθητικής πλαστικής χειρουργικής, ως ένα μέσο δημιουργίας του “ωραίου” του “υγιές” και “σωστού” σώματος .Η Okorony (2015) μιλάει για την αύξηση των αισθητικών παρεμβάσεων ως μια κουλτούρα ομογενοποίησης των ταυτοτήτων των γυναικών η οποία εξαλείφει τις ετερογένειες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους προωθώντας ένα πολύ συγκεκριμένο τύπο θηλυκότητας. Το προβαλλόμενο πρότυπο είναι ένα αδύνατο σώμα με έντονα χείλη, έντονα ζυγωματικά και γραμμωμένα χέρια και πόδια .Όπως αναφέρθηκε και από τις συνεντευξιαζόμενες τα σώματα των γυναικών αναπαρίστανται ως “τέλεια “ λόγω της έντονης ενασχόλησης με την γυμναστική και τις αισθητικές παρεμβάσεις. Η Okorony το ορίζει ως η αποικιοκρατία του σώματος όπου το σώμα ως μια πρώτη ύλη θα πρέπει να τροποποιηθεί για να ταιριάζει με την κυρίαρχη κουλτούρα, εξαλείφοντας τις ποικιλομορφίες των ατομικοτήτων καθώς οι γυναίκες θυσιάζουν τα αυθεντικά τους σώματα για την απόκτηση ενός τεχνητού ιδεώδους. Οι πλαστικοί χειρουργοί κινούνται με ρατσιστικά και ετεροσεξιστικά standards ή χοντρο/ηλικακοφοβικά πρότυπα. Αυτό επιτυγχάνεται με αυξητικές στήθους, γλουτών χειλιών, δίνοντας την ψευδαίσθηση στις γυναίκες ότι μπορούν να έχουν τον έλεγχο του σώματος τους ,μειώνοντας τις ανασφάλειες ενώ στην πραγματικότητα απομακρύνονται

από την αυθεντικότητα τους. Το ζήτημα της μονοπολιτισμικής αναπαράστασης της ομορφιάς μέσω της διάδοσης ενός ιδανικού τύπου ομορφιάς κανονικοποιεί χαρακτηριστικά που έχουν κατασκευαστεί ιατρικά όπως χείλη με ενέσεις, μεγάλα στήθη και εν γένει συνθετικοί τρόποι ομορφιάς που υποτιμούν τα σημάδια γήρανσης, τα εθνοτικά σώματα και άλλους δείκτες ταυτότητας με αντάλλαγμα μιας χειρουργικής παρέμβασης που έχει κατασκευαστεί με τρόπο τέτοιο να εξυπηρετεί τα πρότυπα ομορφιάς (Okorony,2015). Η Susan Bordo στο *Unbearable Weight* (1995,σ220) κάνει λόγο για το “πολιτισμικό πλαστικό”. Μέσα στο καταναλωτικό καπιταλισμό και την κυριαρχία της δυτικής επιστήμης και τεχνολογίας έχει αναδυθεί μια καινούργια μεταμοντέρνα φαντασία της ανθρώπινης ελευθερίας και του σωματικού καθορισμού. Αυτή η νέα δύναμη της επιστήμης προσφέρει μια ιδεολογία εμποτισμένη από ανεξάντλητη “βελτίωση” και αλλαγές οι οποίες προσδιορίζουν την ιστορικότητα, την θνησιμότητα και την υλικότητα του σώματος. Αυτό συνθέτει και το πολιτισμικό πλαστικό το οποίο γίνεται αντιληπτό μέσω της σύγχρονης τεχνολογίας και της παρέμβασης στα ανθρώπινα σώματα. Η σύγχρονη ποπ κουλτούρα, συνεχίζει, δεν παίρνει διαλείμματα από αυτήν την ατελείωτη φάση επαναδιαμόρφωσης και αλλαγής των φαντασιών. Στην σύγχρονη μιντιακή απεικόνιση της θηλυκότητας, αυτή καθορίζεται ως μια “σωματική ιδιοκτησία”, με την έννοια ότι τα σώματα των γυναικών παρουσιάζονται ως η πηγή της γυναικείας δύναμης και άρα πάντα χρειάζονται έλεγχο, επιτήρηση και πειθαρχία για να ανταποκρίνονται στα μοντέλα ομορφιάς (Gill,2007). Αυτή η αξιολόγηση και η επιτήρηση της κατασκευής του γυναικείου σώματος για την επιτέλεση της θηλυκότητας δεν είναι εμφανής μόνο από την μονοδιάστατη ,κατά βάση, εκπροσώπηση των γυναικών στα shows αλλά και από τις γυναίκες μεταξύ τους.Στα R.D.S όπως είναι το *Perfect Match* ,το *Love Island* και το *Too Hot too handle* ,τα συμμετέχοντα άτομα και κυρίως οι συμμετέχουσες εμφανίζονται στο μεγαλύτερο μέρος με μαγιό ,τονίζοντας την σημασία του σώματος για την κατασκευή της θηλυκότητας τους. Επίσης η Laura Mulvey στο ‘*Visual Pleasure and Narrative Cinema*’ (1975) ξεκινώντας από μία ψυχαναλυτική οπτική σχολιάζει το σινεμά ως ένα πεδίο αφήγησης ,κατά το οποίο το αντρικό βλέμμα προβάλλει την φαντασίωση του στη γυναικεία ύπαρξη. Η κατασκευή της υπερσεξουαλικοποίησης των γυναικών με μαγιό και της υπερθηλυκότητας αποτελεί μια επιθυμία ευχαρίστησης του αντρικού βλέμματος. Αυτό που ονομάστηκε ως “male gaze” δηλαδή το αντρικό βλέμμα /σκοπιά ως τρόπο θέασης και αξιολόγησης της θηλυκότητας. Βάση αυτού οι γυναίκες θα πρέπει με την παρουσία τους να είναι σε θέση να εξυπηρετούν την αντρική ερωτική επιθυμία ,πράγμα που υλοποιείται με την σεξουαλικοποίηση τους. Συνεχίζοντας το γυναικείο σώμα σύμφωνα με την μεταφεμινιστική ευαισθησία, όπως ορίζεται

από Gill (2007) που η σεξουαλικοποιημένη εμφάνιση παρουσιάζεται ως σεξουαλική ελευθερία αντίστοιχη με των αντρών και άρα αποτελεί μια φεμινιστική πράξη ενώ στην πραγματικότητα πρόκειται για ικανοποίηση της πατριαρχικής επιθυμίας .Οι γυναίκες παρουσιάζονται όπως θα αναλυθεί και στην επόμενη ενότητα εκτενέστερα ως υποκείμενα διεκδικητικά ως προς τις σεξουαλικές και σαρκικές τους επιθυμίες .Συγκεκριμένα αναφέρεται

Ήταν (για τις γυναίκες)με πολύ συγκεκριμένες ανάγκες, (11:15) κυρίως, σαρκικές υλικές, που αυτό που θα τους ενδιέφερε ήταν (11:22) να ικανοποιήσουν τις ανάγκες αυτές. (K.)

Θα το πω σε ένα πολύ γενικό πλαίσιο. (12:01) Διεκδίκηση του ανδρός, ας πούμε. (12:03) Εγώ δεν είναι ότι έχω αυτό το χαρακτηριστικό (12:06) ούτε σε οποιαδήποτε ερωτική επαφή τόσο πολύ (12:11) να διεκδικήσεις ένα άτομο (12:14) χωρίς να είμαστε μαζί, ας πούμε, κάπως.(12:18) Οπότε ήδη αυτό μου φαίνεται σοκαριστικό αυτό του γύπα, (12:21) να γραπώσω και να τον αρπάξω με το καλημέρα .(A.)

4.1.2 Μεταφεμινιστικές αντιλήψεις περί “επιλογής” και ανταγωνιστικότητα μεταξύ των γυναικών

Συνεχίζοντας την θεματική ανάλυση αρκετές συνεντευξιαζόμενες σχολίασαν το κλίμα μεταξύ των γυναικών και τις διαμορφώμενες σχέσεις τους. Συγκεκριμένα όπως αναφέρει η οι γυναίκες μεταξύ τους μπορεί να τροφοδοτούν ένα κλίμα ανταγωνισμού και άρα αξιολόγησης και σύγκρισης καθώς το πλαίσιο το ίδιο της αναγκάζει να συμπεριφερθούν κατά

αυτόν τον τρόπο .Μέσα σε αυτό το κλίμα όπως και στην συνέχεια της ανάλυσης της προηγούμενης ενότητας περί πλαστικών επεμβάσεων, αναδύονται συζητήσεις περί επιλογής. Κατά πόσο οι γυναίκες ενθαρρύνονται με το αφήγημα της ελεύθερης επιλογής και απόφασης για το σώμα τους σε ένα νεοφιλελευθερο καθεστώς που πράττουν σύμφωνα με τα επιβεβλημένα κοινωνικά και πολιτισμικά πρότυπα;

Υπήρχε και μια κουτοπονηριά μεταξύ τους η μία ανταγωνίζονταν την άλλη για το ποια θα πάρει τον άντρα (Κ.)

Όλα τα άλλα είναι η άλλη κατηγορία της κοπέλας (12:34) που θέλει απλά να βρει κάποιον να παντρευτεί. (12:37) Όντως και είναι και δομημένα έτσι. (12:39) Δηλαδή ας πούμε το ultimatum που ανέφερες κι'όλας ότι έχεις δει (12:43) αυτός είναι και ο σκοπός του παιχνιδιού. (12:45) Δηλαδή ο σκοπός του παιχνιδιού είναι να πας εκεί (12:47) είτε με το ταίρι σου είτε με ένα νέο ταίρι (12:48) και να παντρευτείς. (12:50) Σε αυτό είναι πολύ ξεκάθαρο. (12:51) (Β.,28)

Σύμφωνα με την Angela McRobbie (2004), στην ποπ κουλτούρα ο μεταφεμινισμός συχνά λειτουργεί με τρόπο που φαίνεται να ενσωματώνει αλλά ταυτόχρονα να υπονομεύει τα επιτεύγματα του φεμινισμού των προηγούμενων δεκαετιών. Η McRobbie περιγράφει αυτό το φαινόμενο μέσα από την έννοια της «διπλής εμπλοκής», όπου συνυπάρχουν αντιφατικά στοιχεία αυτή του συντηρητισμού και του φεμινισμού. Η «διπλή εμπλοκή» εκδηλώνεται με την επιστροφή σε παραδοσιακές αξίες όπως είναι ο γάμος και η θρησκεία και παράλληλη φιλελευθεροποίηση αναφορικά με τις προσωπικές επιλογές όπως η κανονικοποίηση του gay γάμου. Αυτή η αντίφαση είναι ιδιαίτερα εμφανής σε reality dating shows όπως το *Love Island*, το *Love is Blind* και το *The Ultimatum*, όπου η “επιλογή” του συντρόφου αποτελεί μια πράξη ενδυνάμωσης αλλά παράλληλα αποτελεί τον αυτοσκοπό του παιχνιδιού. Η McRobbie (2004) υποστηρίζει επίσης ότι αυτή η φαινομενική ελευθερία επιλογής είναι βαθιά συνδεδεμένη με τις νεοφιλελεύθερες λογικές του καπιταλισμού, οι οποίες προωθούν τον ατομικισμό και αποδυναμώνουν τις συλλογικές μορφές φεμινιστικής δράσης. Η διπλή εμπλοκή σχετίζεται με τον καπιταλισμό και τον καταναλωτισμό καθώς προσπαθεί να μειώσει την συλλογική δράση και να την αντικαταστήσει από τον ατομισμό και την ελευθερία της ατομικής επιλογής (McRobbie, 2004). Η ενδεικνυόμενη ελευθερία φαινομενικά ωθεί τις γυναίκες να απολαύσουν την θηλυκότητα τους, τα θεσμικά τους προνόμια και την αυτονομία του, ωστόσο συντηρούν τη βάση της πατριαρχίας μέσω της διατήρησης των κυρίαρχων μορφών εξουσίας. Η διπλή εμπλοκή δεν αφορά μόνο το ζήτημα της εμπλοκής και της σύνδεσης στις φιλικές και ερωτικές σχέσεις αλλά αφορά και τις επιλογές για το σώμα τα ρούχα και την έμφυλη

επιτέλεση όπως αναλύθηκε στην προηγούμενη ενότητα. Η Smith (2012) μιλάει για την σύνδεση του “κύματος” του “girl power” με το “ladette” στα πλαίσια του μεταφεμινισμού. Συγκεκριμένα στηρίζει πως το κύμα του girl power ξεκινώντας με την ταύτιση των Spice Girls στην δεκαετία του 90’ έφερνε έναν αέρα επίθεσης στα έμφυλα στερεότυπα. Η γενιά των ladettes (αγοροκόριτσα) υιοθετεί την ίδια στάση προσπαθώντας να οικειοποιηθεί συμπεριφορές που στερεοτυπικά σχετίζονται με αντρικές συμπεριφορές όπως η βαριά κατανάλωση αλκοόλ, την έντονη παρουσία στο χώρο και την διεκδικητικότητα (Smith, 2012). Στο απόσπασμα η Α. αναφέρει αυτήν ακριβώς την πλευρά της θηλυκής παρουσίας στα R.D.S ως μια δυναμική φιγούρα παρομοιάζοντας την με το γύπα που θα ορμήξει στο θήραμα. Αν και η ίδια με την προσωπική της κατάθεση αναφέρει πως δεν είναι μια συμπεριφορά που πράττει στην ζωή της, μεταφέρει με “σοκ” αυτή την έντονη πλευρά της θηλυκής διεκδικητικότητας που αποτυπώνεται στα shows. Η Smith (2012) επίσης αναφέρει πως η ανάδυση των “ladettes” μπορεί να δημιουργήσει ηθικό πανικό καθώς οι γυναίκες παρουσιάζονται με χαρακτηριστικά που δεν συνδέονται με την θηλυκότητα, φέρνοντας ως αποτέλεσμα μια κοινωνική κριτική λειτουργώντας όμως έτσι ως μηχανισμός συμμόρφωσης και ως μια υπενθύμιση για την επιτήρηση και πειθάρχηση τους

Φωτογραφία 1 : 4 γυναίκες μπαίνουν στο σπίτι του Love island

4.2 Η κατασκευή της αρρενωπότητας

Η δόμηση της αρρενωπότητας στα αμερικάνικα R.D.S αποτέλεσε ακόμα μία “εύκολη” κατηγοριοποίηση της θεματικής ανάλυσης καθώς οι συμμετέχουσες φάνηκε να εντόπιζαν κοινά σημεία που στέκονταν για την κατασκευή της αντρικής φιγούρας. Άξιο σχολιασμού αποτελεί το γεγονός ότι η κριτική για την μιντιακή κατασκευή της θηλυκότητας ήταν περισσότερο εστιασμένη στο σώμα και λιγότερο σε συμπεριφορές σε σχέση με την κατασκευή της αρρενωπότητας που φαίνεται να συνδυάζει μια κριτική και στα δύο αυτά μέρη. Συγκεκριμένα αποσπάσματα που θα αναλυθούν :

Ήτανε... θα μιλούσανε για τη γυναίκα και για τα κορίτσια (20:48) λες και ήτανε αντικείμενα εντελώς. (20:54) Με ορολογίες βυζιά-κώλου(20:58) Μπροστά μεριά, πίσω μεριά. (21:03) Ναι, λίγο αυτό το να κάνουμε την οικογένειά μας. (21:07) Εγώ θέλω να μου κάνουν τα παιδιά μου.(A.26 χρ.)

(21:09) Μια πατριαρχική εικόνα που κάπως είναι κλασσική (21:16) και απ' ό,τι φαινόταν. Δηλαδή όλα αυτά τα κορίτσια (21:18) θέλανε αυτούς τους άντρες και τους θεωρούσαν τους ιδανικούς (21:21) που ήτανε έτσι περιποιημένοι και έτσι .(J.,25χρ)

(11:20) Εντάξει σίγουρα το ένα πράγμα που υπάρχει και το προμοτάρουν πάρα πολύ (11:23) είναι αυτοί που είναι πάρα πολύ ωραίοι και έχουν μια υπερ-σεξουαλικότητα (11:28) δηλαδή είναι αυτοί που πηγαίνουν για να αποδείξουν (11:31) το πόσο ωραίοι είναι και ότι καλά θα τις θέλουν όλοι μέσα στο reality. (B.28χρ)

Και ταυτόχρονα έπαιζε πάρα πολύ έντονα, (29:10) ότι εγώ ήρθα εδώ και κατούρησα το χωράφι μου, κατούρησα τη γωνία μου. (29:14) Άρα εσύ θα είσαι τρομερά ασέβαστος, αν έρθεις και κατούρησες πάνω στη δική μου τη γωνία, (29:23) στον χώρο μου. (29:25) Οπότε και εκεί θα.. θα μπορεί να χωρίζονταν σε στρατόπεδα. (K.,27χρ)

Θα πω ότι υπήρχαν και άντρες, και kind of ομοφοβικοί, kind of σεξιστές. (M,27χρ)

Οι άντρες σε αυτά τα shows καθρεφτίζονται μεν ως περιποιημένοι, ωραίοι και “σεξουαλικοί” ωστόσο ενδιαφέρον προκαλεί η κοινή ανάγνωση για την συμπεριφορά τους που παρουσιάζονται με αντικειμενοποιητικές στάσεις απέναντι στις γυναίκες -κοιτάνε βυζιά, κώλο. Ταυτόχρονα αναφέρει η K. ότι υπάρχει μια λογική κυριαρχίας μεταξύ τους για την εδραίωση της αρρενωπότητας τους μέσω της αποκλειστικής κατάκτησης μιας μόνο κοπέλας.

4.2.1 Ηγεμονική αρρενωπότητα και γυναικεία αντικειμενοποίηση

Οι εκπομπές reality για την κατασκευή της αρρενωπότητας αποτελούν ακόμα ένα από τα πεδία αναπαραγωγής αυτού που η Connell ονόμασε ηγεμονική αρρενωπότητα (όπως αναφέρεται από Nichols K.2019). Ως αφετηρία σκέψης αποτελεί η θεώρηση του Gramsci περί πολιτισμικής αρρενωπότητας ,βάση του οποίου η διατήρηση της αντρικής κυριαρχίας έρχεται μέσω της πολιτισμικής και διανοητικής εγκαθίδρυσης τους.(Nichols,K.,2019).Η ηγεμονική αρρενωπότητα, συνεχίζει, σχετίζεται με την ετεροφυλοφιλία, την λευκότητα ,την δύναμη και τη συναισθηματική αποστασιοποίηση. Ωστόσο καθώς ο ορισμός της ηγεμονικής αρρενωπότητας δομήθηκε στην δεκαετία του 70 έκτοτε έχει “ανοίξει” η συζήτηση για την ύπαρξη και άλλων ειδών αρρενωποτήτων όπως η συνένοχη ,η περιθωριοποιημένη και η υποτελής (Connell,2005)Όλα τα αναλυόμενα shows σε αυτή την εργασία αποτελούνται από ετεροφυλόφυλα άτομα και κατ επέκταση από ετεροφυλόφυλες δομημένες σχέσεις. Ακόμα η δύναμη συνδεδεμένη με την συναισθηματική αποστασιοποίηση αποτελούν έναν από τους τρόπους που επιτελούν την αρρενωπότητα τους. Όπως αναφέρεται από Schrock και Schwalbe (2009) και παρατίθεται από Nichols (2019) οι άντρες πρέπει να αποδείξουν την αρρενωπότητα τους καθημερινά με πράξεις που υπάρχει η προσδοκία να επιβεβαιώνουν τα χαρακτηριστικά της ηγεμονικής αρρενωπότητας. Ταυτόχρονα τα αμερικάνικα R.D.S αποτελούν έναν χώρο που συγκεντρώνει στερεοτυπικά όμορφες και δυναμικές γυναίκες και παράλληλα παρόμοιους τύπους αντρών εμφανισιακά και συμπεριφορικά.Οι Rachel M.Smith & Dominic J.Parrot etc (2018) παραθέτουν την κλίμακα του Eisler (1988) για να στηρίξουν εννοιολογικά την ανάγκη για την κυριαρχία των αντρών.Φαίνεται να αποτελεί μια σκάλα μέτρησης του άγχους του αρσενικού ρόλου βάση της οποίας απειλείται ο τύπος της ηγεμονικής αρρενωπότητας. Αυτά είναι η σωματική και η συναισθηματική ανεπάρκεια, η υποταγή στις γυναίκες, η πνευματική κατωτερότητα και η αποτυχία στην απόδοση. Με την υποταγή στις γυναίκες αναφέρεται στις καταστάσεις ευαλωτότητας που νιώθουν οι άντρες μπροστά στις γυναίκες. Βάση αυτής της κλίμακας όταν υπάρχει ένα αίσθημα μη ανταπόκρισης στις παραπάνω καταστάσεις ,δημιουργείται άγχος με το οποίο λειτουργούν με τρόπους τέτοιους ώστε να μπορούν να επιβεβαιώσουν τα χαρακτηριστικά της ηγεμονικής αρρενωπότητας ακριβώς για να αποβάλλουν αυτό το αγχωτικό αίσθημα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η ανάγκη για

κυριαρχία μπορεί να αποτυπωθεί με το - για να κατοικήσουν το χωράφι τους- . Οι άντρες λοιπόν επιτελούν πράξεις προκειμένου να επιβεβαιώσουν την “αρρενωπότητα” τους και ο πιο επικίνδυνος και επιθετικός τρόπος να το εκτελέσουν αυτό είναι μέσω της λεκτικής και της σωματικής /σεξουαλικής επίθεσης (Rachel Smith & all,2015). Η Μ. αναφέρει σε ένα κομμάτι του αποσπάσματος της συνέντευξής μας “Και να έπεφτε κανά χαστουκάκι δεν πειράζει”(αναφερόμενη για την συμπεριφορά των αντρών). Η αναφορά της εδώ, δεν είναι στοχευμένη για κάποιο συγκεκριμένο σκηνικό βίαις που συνέβη σε dating show αλλά στο κλίμα που καλλιεργούσαν οι άντρες μέσω των λόγων, των κινήσεων και των πρακτικών τους ,επιβεβαιώνοντας την κλίμακα περί απόδειξης της αρρενωπότητας τους που προαναφέραμε. Εξάλλου όλα αυτά τα reality είναι προγυρισμένα όποτε θα ήταν δύσκολο να προβληθεί κάποιο τέτοιο σκηνικό. Ταυτόχρονα η κυριαρχία των αντρών εδραιώνεται με την διατήρηση του status quo και της δύναμης τους στην κοινωνία το οποίο επίσης επιτυγχάνεται μέσω της αντικειμενοποίησης των άλλων και κυρίως των γυναικών (Smith.R.,2015). Οι θεωρητικές Andrea Dworkin και McKinnon ,ανέλυαν την αντικειμενοποίηση των γυναικών ως έναν κεντρικό μηχανισμό της ανδρικής εξουσίας που έχει αποανθρωποποιητικό χαρακτήρα (Andrea Waling & Duanae Duncan,2020).Αν και ο υποβιβαστικός χαρακτήρας της αντικειμενοποίησης είναι καθαρός μεταγενέστερες φεμινιστικές θεωρήσεις έχουν επιχειρήσει να εξετάσουν τι σημαίνει αυτό στην πράξη ,πως επηρεάζει την σεξουαλικότητα των γυναικών και πως επανασηματοδοτείται. (Andrea Waling & Duanae Duncan,2020) Συγκεκριμένα σύμφωνα με την πολιτισμική κριτική της Brodo 1999) ενώ η εμπορευματοποίηση του γυναικείου σώματος ξεκίνησε από το κινηματογράφο και τα περιοδικά για τους άντρες ξεκίνησε από την μόδα και συγκεκριμένα με την επανάσταση των διαφημίσεων του Calvin Klein που το αντρικό σώμα παρουσιαζόταν χωρίς κάποια πλοκή απλά σαν ένα αντικείμενο ομορφιάς. Δεν μπορούμε να μιλάμε με κοινούς όρους υποτέλειας για τη συγκρότηση των cis αρρενωπών σωμάτων και των θηλυκοτήτων ωστόσο αυτό που ισχυρίζεται η Bordo είναι πως εξαιτίας της φιλελεύθερης καταναλωτικής κουλτούρας οι άντρες έρχονται αντιμέτωποι με παρόμοιες αγωνίες που βιώνουν και οι θηλυκότητες για το σώμα ως προς το πόσο μυώδεις και γυμνασμένοι είναι ,έχοντας παρατηρηθεί πολλά περιστατικά διατροφικών διαταραχών όπως η μυϊκή δυσμορφία.Από την άλλη στις μεταξύ τους δυναμικές φαίνεται να έχουν αυτό που η Κ. μίλησε ως brohood. Ενώ οι συμπεριφορές των αντρών απέναντι στις γυναίκες είναι αντικειμενοποιητικές και μεταξύ τους φαίνεται να κυριαρχεί ένα μοντέλο επίδειξης και επιτέλεσης της αρρενωπότητας τους ,μέσα σε αυτό δημιουργούν στενές σχέσεις .Υπάρχει επομένως η συνύπαρξη κυριαρχίας και της αδελφικής αλληλεγγύης.

Το bromance 100%. (28:56) Το τύπον, εδώ είμαστε αδέρφια όλοι, ήρθαμε εδώ να βρούμε τη γυναίκα μας (29:02) και δεν κάνουμε πουστιές ο ένας στον άλλον.

Είναι πιο brohood (10:01) Σίγουρα (10:02) Δεν υπάρχει τόσο ανταγωνισμός όπως στις γυναίκες (10:06) Σίγουρα υπάρχει, δεν είναι μηδαμινός (10:09) Απλά είναι πιο (10:14) “Αδερφέ μου πάμε να διαλέξουμε ποια μου γουστάρουμε”

4.2.2 Η σύνδεση της αρρενωπότητας με την τάξη

Ακόμα μια παράμετρος που ενισχύει την στερεοτυπική αναπαράσταση των αρρενωποτήτων και προκάλεσε τον προσωπικό προβληματισμό μου σχετικά με την παρουσίαση τους είναι σχετικό με το οικονομικό -ταξικό ζήτημα. Πολιτισμικά η αρρενωπότητα έχει συνδυαστεί όχι μόνο με την σωματική διάπλαση και την εξουσία αλλά και με το χρήμα. Συγκεκριμένα στο *Love is Blind* που τα διαγωνιζόμενα άτομα δεν έχουν οπτική επαφή το ένα με το άλλο και πρέπει να αποφασίσουν ποιο θα παντρευτούν βάση των συζητήσεων τους, αυτές πολύ συχνά είναι προσανατολισμένες γύρω από την δουλειά, το εισόδημα και τους τραπεζικούς λογαριασμούς. Στο κινέζικο R.D.S “*Are you the one*” στα βίντεο γνωριμίας οι διαγωνιζόμενοι άντρες παρουσιάζονταν δίπλα στα πολυτελή σπίτια και αυτοκίνητά τους, επιδεικνύοντας τον πλούτο και τα υλικά αγαθά ως απαραίτητη προϋπόθεση για την επικύρωση του ανδρισμού τους και την κατάκτηση της συντρόφου (Chen, 2017). Παράλληλα το επίπεδο του εισοδήματος τους προβαλλόταν δίπλα από τα όνομα τους συχνά στην οθόνη ενώ άντρες χαμηλής εργατικής τάξης χαρακτηρίζονταν ως “αδύναμοι”. Συγκεκριμένο παράδειγμα που προκάλεσε έντονες συζητήσεις αποτελεί το σχόλιο μια διαγωνιζόμενης προς κάποιον υποψήφιο σύντροφο είναι το εξής “*Προτιμώ να κλαίω σε μια BMW παρά να γελάω σε ένα ποδήλατο*” (Chen, 2017). Το προφίλ του ιδανικού άντρα παρουσιάζεται ως εργατικός, οικονομικά σταθερός και άρα ηθικά αξιόπιστος. Η ανάδειξη αυτού του τύπου αρρενωπότητας ως ο επιθυμητός άντρας, οργανώνεται βάση κοινωνικών και πολιτισμικών κανόνων. Το συγκεκριμένο show λόγω της πολύ μεγάλης κριτικής που δέχτηκε κινητοποίησε τους κρατικούς μηχανισμούς που αναδιαμόρφωσαν την απεικόνιση των αντρών σε ένα πιο “σωστό” τύπο αρρενωπότητας, σε έναν άντρα που αναδεικνύει τα χόμπι και τα ταλέντα του και φέρει χαρακτηριστικά κοινωνικής προσφοράς απέναντι στην πατρίδα του. Η Chen (2017) υποστηρίζει εδώ πως αυτό αποτελεί ακόμα ένα μέσο πειθάρχησης κατά το οποίο η αρχικά προβαλλόμενη αρρενωπότητα εργαλειοποιήθηκε για να τιμωρηθεί και να αναδειχθούν νέες πτυχές της αρρενωπότητας που συμβαδίζουν με τις κρατικές αξίες όπως ο πατριωτισμός και η εμπιστοσύνη στους θεσμούς. Παράλληλα το ταξικό και οικονομικό status παίζει κυρίαρχο ρόλο στο “*The Bachelor*”. Αυτό το show δεν αποτελεί το κατεξοχήν πατριαρχικό υπόδειγμα τοποθετώντας έναν άντρα σε κεντρικό σημείο διαλογής της κατάλληλης γυναίκας ανάμεσα σε πολλές, αλλά όπως παρατίθεται και από Manning (2011), προωθείται η ρητορικού του

εύπορου λευκού άντρα δημιουργώντας μια ταξική υπεροχή κατά την οποία ο άντρας προσφέρει απλόχερα στις γυναίκες διαγωνιζόμενες. Συγκεκριμένα δημιουργείται η εξής αμφίδρομη δυναμική, κατά την οποία ο άντρας είναι ο πάροχος που πηγαίνει τις γυναίκες σε πολυτελείς δραστηριότητες με ακριβά δείπνα υπό το φως των κεριών και από την άλλη οι διαγωνιζόμενες το επιστρέφουν αυτό με σεβασμό και αστική ευγένεια (Manning, 2011). Η αποτύπωση αυτή του έρωτα ειδικά σε ακριβά πλαίσια αποτελεί μια ερμηνεία του έρωτα προσβάσιμη σε άτομα υψηλής τάξης δημιουργώντας ερμηνείες για τον έρωτα χτισμένους γύρω από το ταξικό προνόμιο, όπως αναφέρθηκε και στη θεωρία του Bourdieu περί πολιτισμικού κεφαλαίου. Η επιθυμητή αρρενωπότητα εδώ παρουσιάζεται επίσης στενά συνδυασμένη με την οικονομική κατάσταση, κάτι που αν και δεν αναφέρθηκε ξεκάθαρα από τις συνεντευξιζόμενες διαποτίζει αυτές τις εκπομπές.

4.3 Η σκηνοθεσία του φλερτ στα reality και η αποτύπωση των σχέσεων

Η ενότητα αυτή αφορά την αποτύπωση των σχέσεων και του φλερτ στα reality. Εκκινώντας με τους λόγους κατανάλωσης των R.D.S από τις συμμετέχουσες θα φανεί πως αυτοί συνδέονται με τον τρόπο επεξεργασίας των αποτυπωμένων σχέσεων και το αντίστροφο. Συγκεκριμένα παρατηρήθηκε δυσκολία από τα άτομα να φέρουν παραδείγματα “αυθεντικών” ή “πρότυπων” παραδειγμάτων σχέσεων ενώ ομόφωνα όλες τους υποστηρίζουν πως τα reality dating shows δεν αποτελούν παρά ένα μέσο για απόκτηση χρήματος, φήμης, κοινωνικού πειράματος ή ένα χώρο στο οποίο η παραγωγή μαεστρικά σχεδιάζει τις κινήσεις και τα σενάρια των παικτών.

(3:51) *Είναι σίγουρα, παιδί μου, εύπεπτο. (3:52) Είναι κάτι που μπορείς να το δεις την ώρα που τρως, ας πούμε, την ώρα που πίνεις καφέ (3:56) ή το πρωί όταν ξυπνάς ή το βράδυ όταν είσαι κουρασμένος. (4:00) Οπότε είναι κάπως σαν... (4:01) Είναι εύκολο να τα κάνεις binge-watch, αυτό που λέμε. (B)*

(2:51) *Νομίζω κυρίως για χαλάρωση (J)*

(4:04) *Κυρίως για διασκέδαση για ψυχαγωγία (M.)*

(4:39) *Θα μπω στη διαδικασία να δω μόνο αν θέλω να παίζει κάτι στο background (4:44) το οποίο θα καταναλώνω χωρίς να σκέφτομαι.*

(4:47) *Και επίσης θα είναι πάρα πολύ συνειδητό ότι θα δω μία βλακεία (4:52) για να φάω, για να αράξω, για να χαλαρώσω. (4:57) Άλλο είναι πλέον έχω σταματήσει το θεωρώ τρομερά χάσιμο χρόνου και ενέργειας. (5:05) Οπότε οι λόγοι για τους οποίους καταλαβαίνω καταναλώνεις πλέον αυτό το περιεχόμενο (5:11) είναι περισσότερο αποφορτιστικοί.*

Συνεχίζοντας με τις απαντήσεις περί αυθεντικότητας ή θετικής εντύπωσης:

Ήταν ένας τύπος με μία τύπισσα οι οποίοι ήτανε πολύ καλλιτεχνικές φύσεις (2:18) και μιλούσανε δέκα γλώσσες ο καθένας. (2:20) Πρώτα αρχίζανε, μιλούσανε γαλλικά, μετά πετούσανε στα τέτοια. (2:26) Και αυτό το ραντεβού μου έχει μείνει με πάρα πολύ ωραία αίσθηση. (2:34) Αυτό το date θυμάμαι μονάχα που πήγε καλά. (2:38) Και νιώθω ότι κάπως εκφραζόμουν, γιατί ήταν και καλλιτεχνικά και τα δύο άτομα. (2:44) Οπότε ένιωσα και εγώ πιο κοντά. (A.)

Είχαν δείξει έναν τύπο [για Love is Blind] (21:40) και την οικογένειά του (21:41) ό,τι πρέπει να από working class (21:44) και είχε και αδερφό (21:46) με αυτισμό (21:50) και ήταν με

μία (21:54) ας πούμε με μία κοπέλα που ήταν (21:56) στο ίδιο μέτρο (21:58) (22:08) οπότε μου είχε κάνει πολλή εντύπωση ότι της μιλούσε (22:11) τόσο ήρεμα και ότι καθόταν και την άκουγε [αναφερόμενη σε καυγά που προέκυψε μεταξύ τους]. (B.)

Δύο άτομα ανέφεραν παραδείγματα σχέσεων που τους φάνηκαν αυθεντικά και υγιή ,ενω οι υπόλοιπες δεν μπόρεσαν να ανακαλέσουν ή δεν είχαν συγκεκριμένα παραδείγματα να σχολιάσουν. Ωστόσο από τα παραπάνω αποσπάσματα όπως λέει η Α. ξεκάθαρα το ζευγάρι που της τράβηξε την προσοχή ήταν αυτό στο οποίο διέκρινε στοιχεία με τα οποία μπορούσε και η ίδια να ταυτιστεί, ενώ η Β ,αναφέρθηκε θετικά στην ψυχραιμία ενός άντρα στο Love is Blind να διαχειριστεί έναν καυγά έντασης με την κοπέλα του. Οι συνεντευξιαζόμενες δυσκολεύτηκαν να εντοπίσουν κομμάτια αυθεντικότητας στις σχέσεις που αποτυπώνονταν στα shows και ίσως ο λόγος, όπως προανέφερα παραπάνω, να σχετίζεται με το γεγονός πως όλες τους συμφώνησαν για την σκηνοθετημένη και μη-”πραγματική” διάσταση των dating shows. Συγκεκριμένα:

Θεωρώ ότι είναι καθαρά μια οικονομική ιστορία (8:43) Θεωρώ ότι είναι πολύ στημένα όλα (8:45) Δηλαδή από ποια άποψη στημένα (8:52) Για πες μας λίγο παραπάνω γι' αυτό (9:00) .. Θεωρώ ότι υπάρχει μια κατεύθυνση από την παραγωγή (9:07) Δηλαδή ότι θα κάνετε αυτό, εσύ θα απατήσεις, εσύ θα κάνεις, θα ράνεις (9:15) Εσύ θα σπείρεις την διχόνοια ας πούμε (9:19) Ότι αν δεν κάνεις κάτι από όλα αυτά θα φύγεις (9:23) Σαν να κατανέμει ρόλους ρε παιδί μου (9:25) Και επί τους ουσίες (9:28) Γι' αυτό το λόγο θεωρώ ότι μένουν συνήθως άτομα τα οποία κάνουν περισσότερη τηλεθέαση (M.)

Δηλαδή είναι πολύ πιο (23:26) στημένοι γιατί ξέρουν (23:27) ότι μετά θα μπει ο κόσμος να τους ψάξει (23:29) στο Instagram στο TikTok (23:30) δεν θα είναι απλά ότι τους είδες (23:32) σε ένα reality και τέλος .Αλλά ακόμα και σε αυτό νομίζω ότι είχαν (26:12) μια πολύ (26:13) fake σχέση, δεν νομίζω ότι ήταν όντως (26:19) πραγματικά committed (26:20) νομίζω ότι ήταν λίγο στη φάση το κάνουμε για το reality (B.)

(16:52) Νομίζω ότι όλα αυτά τα shows είναι στημένα. Θα έλεγα ότι λιγότερο στημένο είναι το the Ultimatum (17:00) αλλά και πάλι πόσο λιγότερο στημένο να είναι κάτι στο οποίο ξέρεις εξ αρχής ότι είσαι καλωδιωμένος, (17:07) ότι ακούγεσαι κανονικά, ότι παίζουν κάμερες είτε νυχτός είτε ημέρας, (17:13) και ότι στο τέλος ημέρας θα το δει μισός πλανήτης. (K.)

Τα παραπάνω αποσπάσματα θέτουν διάφορους δείκτες σχετικά με τους τρόπους λειτουργίας των shows, τους πραγματικούς σκοπούς των διαγωνιζόμενων και τον ρόλο της παραγωγής σε αυτά. Ξεκινώντας με το ζήτημα γύρω από το οποίο γυρνάει το κέντρο της εργασίας μας αυτό της δημιουργίας ερωτικών συνδέσεων μέσα στο χώρο του reality η Μ αναφέρει :

Θα μπορούσε αν γινόταν με άλλο τρόπο (10:37) Ακριβώς με βάση τις προτεινόμενες συνθήκες που υπάρχουν κυρίως στην Ελλάδα (10:44) Που ρε παιδί μου παίζει πάρα πολύ το οικονομικό και η τηλεθέαση

*Νομίζω ότι, γενικά, (21:35) μοιάζει περισσότερο με (21:36) με ένα κοινωνικό πείραμα (21:38) παρά με κάτι άλλο (21:40) Το γεγονός ότι δεν έχουν (21:42) έλεγχο για το τηλέφωνο τους. (21:44) Ότι είναι (21:46) κυριολεκτικά απομονωμένοι και τους αναγκάζουν να κάνουν αυτές τις ερωτικές συνδέσεις[Και ό,τι λένε, χωρίς να ξέρει τι λένε, μπορεί να είναι διαφορετικά. (22:56) και τους παρουσιάζουν με τον τρόπο που θέλουν, τύπου γάμα αυτό το άτομο, το μισούμε είναι fake [] (25:00) Ακόμα και να είναι αληθινό νομίζω ότι είναι μόνο (25:01) η κατάσταση που το κάνει τέτοιο, όταν καμιά φορά προσπαθώ να διαβάσω (25:08) αν κάποιοι άνθρωποι (25:09) είναι μαζί ή όχι, μετά το παιχνίδι(25:10) συνήθως δεν είναι.[] (26:07) Πιστεύω πραγματικά ότι κάποιοι από αυτούς τους ανθρώπους (26:08) έχουν κάποια χημεία, (26:10) έχουν κάποια σύνδεση, (26:14) αλλά πόσο (26:15) είναι αλήθεια και πόσο (26:17) η κατάσταση τους τους κάνει, δεν ξέρω[...]*Επίσης (26:55) κάποιοι άνθρωποι παίζουν (26:57) για να λάβουν χρήματα (26:59) ή τέτοια πράγματα. (J)

H M. ανέφερε πως τα shows θα μπορούσαν να είναι πιο αυθεντικά:

Θα μπορούσε αν γινόταν με άλλο τρόπο (10:37) Ακριβώς με βάση τις προτεινόμενες συνθήκες που υπάρχουν κυρίως στην Ελλάδα (10:44) Που ρε παιδί μου παίζει πάρα πολύ το οικονομικό και η τηλεθέαση, δε νομίζω.

Από τα αποσπάσματα καθίσταται φανερό η κοινή γραμμή σκέψης που ακολουθούν όλες τους. Τα dating shows αποτελούν περισσότερο έναν χώρο μεθοδευμένο από την παραγωγή για υψηλά νούμερα τηλεθέασης ή ένα πεδίο για να αυτοπροβληθούν τα άτομα παρά για να αποκτήσουν συνδέσεις. Αυτό έρχεται να μας απαντήσει, όσο είναι εφικτό αυτό δεδομένου ότι υπάρχει ένας μικρός αριθμός συνεντεύξεων, πως αν και ο απόηχος των dating shows “μεγαλώνει” με παρόμοιους ρυθμούς με την ανάπτυξη των dating apps και του online datings εντούτοις δεν εντοπίζονται κοινοί σκοποί επιδίωξης. Ίσως το κοινό σημείο ταύτισης να αποτελεί πως οι ψηφιακοί χώροι αντιμετωπίζονται ως παιχνίδι, ως κοινωνικό πείραμα και εξερεύνηση περισσότερο απ’ ό,τι ως τόπους αναζήτησης φλερτ και σύνδεσης. Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύθηκε η διάσταση του online dating ως ένα “παιχνίδι”, ωστόσο θα σταθώ και στο “παιχνίδι” που λαμβάνει χώρα στα R.D.S.H reality τηλεόραση καθρεφτίζει την πραγματική ζωή ωστόσο, όπως παραθέτει η Denby (2021) από Cato & Carpenter, αυτή βρίσκεται σε ένα μισοτεχνητό πλαίσιο κατά το οποίο οι σκηνές υπόκεινται επεξεργασία και μοντάζ ή παρουσιάζονται μεγεθυμένες ή αλλοιωμένες προκειμένου να δημιουργήσουν δραματικούς σκοπούς. Ωστόσο περί του τι συνιστά αυθεντικό μέσα σε ένα πλαίσιο απόδοσης ρόλων όπως είναι και τα reality η Chu (2020) αναφέρει πως αυτά τα δύο στοιχεία είναι σε μια συνεχή επαναδιαπραγμάτευση μεταξύ τους χωρίς το ένα να αναιρεί το

άλλο. Συγκεκριμένα ρόλους υποδυόμαστε ,συνεχίζει, καθημερινά όπως για παράδειγμα στην συνθήκη του ραντεβού προσπαθώντας να εντυπωσιάσουμε το άτομο που έχουμε απέναντί μας. Αντίστοιχα τα συμμετέχοντα σε reality άτομα μπορεί να έχουν την ανάγκη για φήμη ή για την εκτίμηση του κοινού, αποδίδοντας ένα ρόλο για την επιτέλεση αυτού, χωρίς όμως να κρύβουν αλήθειες για τα ίδια. Η Κουτσούγερα (2013) ξεκινώντας από την ανάλυση του έργου του Turner για την τομή που συνέβη κατά την Αναγέννηση ανάμεσα στο διαχωρισμό της εργασίας και του ελεύθερου χρόνου, όπου υπάρχει το πρόσωπο που δουλεύει και το άτομο, το να παίζει κανείς ένα ρόλο όπως προκύπτει από τον Baudrillard η πραγματικότητα έχει ενοποιηθεί με τη φαντασία και έτσι η πραγματικότητα έχει περάσει στο παιχνίδι της πραγματικότητας καταργώντας τις διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις ταινίες και στην πραγματική ζωή στην παρούσα περίπτωση ανάμεσα στα reality dating shows και στην πραγματική ζωή .Ο Goffman (1956) τοποθέτησε την ανάλυση της ανθρώπινης συμπεριφοράς ως απόδοση “perform”,βοηθώντας στην δυσκολία χάραξης μιας αυστηρής διαχωριστικής γραμμής για το αυθεντικό και το ψεύτικο/κατασκευαστό. Παράλληλα η Μ. ανέφερε πως η παραγωγή λειτουργεί με ένα πολύ στοχευμένο τρόπο απόδοσης ρόλων ,αυτό με όχι τόσο αυστηρή δομή αναφέρει η Che (2020) ως αόρατα σενάρια. Μέσα σε αυτά τα συμμετέχοντα άτομα είναι ενεργοί συγγραφείς των εαυτών τους καθώς συνεχίζουν να παίζουν τον εαυτό τους ακολουθώντας οδηγίες ,κείμενα ή μηνύματα της παραγωγής για εστίαση σε συγκεκριμένα ζήτητα π.χ να μιλήσουν για παρελθοντικές σχέσεις ή ακόμα και να τους υπαγορεύεται να περπατάνε με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση. Αυτό ωστόσο δεν αναιρεί την ύπαρξη “ανατροπών” που τα συμμετέχοντα άτομα δεν είναι ενήμερα. Σε ορισμένες από τις εκπομπές που αναφέραμε, νέες παίκτριες και παίκτες χρησιμοποιούνται ως «ανατροπή» στα μισά της σεζόν ή όταν τα ζευγάρια έχουν αρχίσει να δημιουργούν δεσμούς. Αυτό συμβαίνει για να αναταραχτούν οι ήδη υπάρχουσες σχέσεις, ωστόσο αυτό αντιμετωπίζει τα νέα άτομα ως εργαλεία προκειμένου να δημιουργήσουν ανασφάλειες και ζήλεις στις σχέσεις. (Guajardo A, 2024).

4.4 Μη κυρίαρχες αναπαραστάσεις στα R.D.S και η κριτική τους

Μέσα στις αφηγήσεις των συνεντευξιαζόμενων αναδύθηκαν σημεία τα οποία φαίνεται να πηγαίνουν κόντρα στις κυρίαρχες ετεροκανονιστικές αναπαραστάσεις των συμμετεχόντων στα

R.D.S. Άτομα διαφορετικών σεξουαλικοτήτων, ηλικιών και άτομα με νευροδιαφορετικότητες αποτελούν παραδείγματα που έρχονται σε ρήξη με τις κυρίαρχες νόρμες, με σκοπό την ανάδειξη της ορατότητας και της ποικιλομορφίας των ταυτοτήτων των συμμετεχόντων και των θεατών.

4.4.1 Παραδείγματα ποικιλόμορφων σεξουαλικοτήτων και σεξουαλικών ταυτοτήτων

Εκκινώντας με παραδείγματα ποικιλόμορφων σεξουαλικοτήτων και σεξουαλικών ταυτοτήτων θα αναφερθεί αρχικά ένα ελληνικό dating show, με αφορμή την αναφορά συνεντευξιαζόμενης σε αυτό. Το *First Dates* αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά reality tv λαμβάνοντας θετική ανταπόκριση και σε εγχώρια επίπεδα με την ελληνική version του. Στο *First Date*, όπου δύο άτομα βγαίνουν ραντεβού, παρακολουθούμε μόνο στιγμιότυπα αυτού και όχι την εξέλιξη της πορείας μιας σχέσης όπως στα αναλυόμενα shows. Ίσως αυτή η ειδοποιός διαφορά να προσθέτει μια ελευθεριακότητα μεγαλύτερη στις παραγωγές τοποθετώντας ομόφυλα ζευγάρια στο προσκήνιο καθώς δεν επενδύεται τόσο τηλεοπτικός χρόνος όσο σε κάποιο άλλο reality κατά το οποίο ως κοινό θα παρακολουθούσαμε περισσότερες στιγμές και αλληλεπιδράσεις από αυτό το ζευγάρι.

Στο first dates αυτό έγινε πάρα πολύ (23:20) ίσως γι' αυτό εθίστηκα τόσο πολύ. (23:23) Γιατί είχε και γκέι εκπροσώπηση (23:25) και λεσβία, bi (23:29) οπότε κάπως εκεί ένιωσα μια ταύτιση (23:32) όπως και εμφανισιακά, επειδή είχε όλη την γκάμα των ανθρώπων (23:35) δεν ήταν αυτό το (23:36) φτιαγμένο μόνο. (23:39) Είχε όλους τους ανθρώπους (23:40) πραγματικά από όλες τις ηλικίες (23:43) και επειδή υπήρχε αυτή η (23:45) αληθινή εκπροσώπηση (23:47) ένιωσα ότι (23:50) ένιωσα καλύτερα ας πούμε. (A.)

Συνεχίζοντας με ένα διαφορετικό απόσπασμα για το *Hotel Paradise*

Σε αυτό το παιχνίδι (17:18) είχα παρατηρήσει (17:19) γιατί μιλούσαν (17:21) για το παιχνίδι (17:23) και ακόμα ήταν ζευγάρια σε άντρες και γυναίκες. Και εγώ ήμουν (17:30) σε φάση (17:31) γιατί μου λες ψέματα; (17:32) τα άτομα δεν ήθελαν να μιλούν (17:35) για αυτό [για την σεξουαλικότητα]. (17:37) Υπήρχε ωστόσο αυτή η γυναίκα η Αμάντα (17:38) ήταν η μόνη η οποία (17:39) έλεγε yes κοπέλες. (17:41) και προσπαθούσε να φλερτάρει (17:43) μαζί τους (17:44) Ήταν η μόνη. (17:47) Ίσως υπήρξαν και δύο (17:49) γκέι άντρες, αλλά δεν ήταν (17:51) ανοιχτά γκέι (17:53) Εγώ θα έλεγα ότι είναι γκέι (J.) [για Hotel Paradise]

Το *Hotel Paradise* που αναφέρει η J. αποτελεί dating show παρόμοιας φιλοσοφίας με το *Love Island*. Υποστηρίζει ότι παρατηρούσε άτομα που μάλλον της φαίνονταν gay με εξαίρεση μια συγκεκριμένη κοπέλα που ανοιχτά σε ένα ετεροφυλόφυλο show φλέρταρε με γυναίκες. Το συγκεκριμένο παράδειγμα κουβαλάει δύο όψεις. Από την μία η περσόνα της Αμάντα φέρει

μια αντιστασιακή στάση απέναντι στους κανόνες του παιχνιδιού, αυτή που προσπαθεί να πάει κόντρα στους κανονισμούς και να φλερτάρει με κοπέλες που της αρέσουν δίνοντας χώρο και υπεράσπιση στην queer ταυτότητα της .Από την άλλη η συμμόρφωση κάποιων παικτών που μπορεί να ήταν γκέι καταδεικνύει τον πυρήνα του προβληματισμού που θα αναλυθεί παρακάτω. Κατά πόσο μπορούμε να μιλάμε για queer επιτέλεση των ταυτοτήτων μας σε χώρους που εξορισμού τους μας οριοθετούν και μας μικραίνουν;

To The Ultimatum (27:58) αποφασίστηκε πρώτη φορά να γίνει (27:59) η συγκεκριμένη βερσιόν (28:01) και έγινε και μεγάλο νέο ας πούμε ότι θα γίνει αυτό (28:04) το dating show (28:07) Αυτό μου είχε προκαλέσει μεγάλη εντύπωση (Κ.)

Όπως αναφέρθηκε από την Κ. το “Queer Ultimatum” προβαλλόμενο στο Netflix αποτελεί ένα R.D.S το οποίο πήρε πολύ μεγάλη τηλεθέαση τα τελευταία χρόνια. Κάνοντας πρεμιέρα το 2022 λανσαρίστηκαν δύο σεζόν μέχρι που ο παραγωγός (κοινός του Perfect Match και του Love is Blind ,)ανακοίνωσε φέτος την διακοπή του (Hailu, 2025). Άξιο συζήτησης και απορίας , είναι η διακοπή ενός reality show το οποίο βρήκε τόσο μεγάλη απήχηση όπως αυτό. Το *Queer Ultimatum* αποτελεί το πιο διάσημο queer show των τελευταίων ετών δίνοντας ορατότητα σε λεσβιακές και μη δυαδικές υπάρξεις. Πριν ωστόσο από αυτό, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω,το πρώτο gay show αποτέλεσε το “Boy meets boy” όπου λίγα χρόνια μετά το τηλεοπτικό του λανσάρισμα ακολούθησε το “Transamerican Love story” (2008). Στο show αυτό η τρανς πρωταγωνίστρια Calpernia Addams προσπαθεί να δει ποιός από τους διαγωνιζόμενους άντρες αποτελεί το ιδανικό της ταίρι,αποτελώντας ένα φορμάτ σειράς παρόμοιο με το “The Bachelor”.Το αξιοσημείωτο είναι πως σε αυτό το show η τρανς ταυτότητα δεν φетиχοποιείται από τους υπόλοιπους διαγωνιζόμενους αλλά αντίθετα η προσέγγιση της παραγωγής βασίζεται στην ανάδειξη της ρομαντικής σχέσης της με του άντρες (Vanden Bout, 2023). Αυτό σχετίζεται με το γεγονός πως βασικό μέλος της παραγωγής ήταν μια τρανς ακτιβίστρια η Andrea James τονίζοντας για ακόμα μια φορά την σημασία που έχει η ταυτότητα του δημιουργού στην υλοποίηση κάποιου περιεχομένου.Η εκπροσώπηση και η ορατότητα των τρανς υπάρξεων από τα μίντια αποτελεί ένα πεδίο μεγάλης αδιαφορίας,καθώς οι τρανς υπάρξεις είτε φетиχοποιούνται είτε περιθωριοποιούνται και στις δύο περιπτώσεις με βίαιους και κακοποιητικούς τρόπους. Συνεχίζοντας με τα παραδείγματα ανάδειξης ποικιλόμορφων σεξουαλικών ταυτοτήτων και προσδιορισμών η 8η σεζόν του “Are you the one” παρουσιάζει πολλά άτομα προσδιοριζόμενα ως “sexually fluid” με έναν τρόπο αρκετά συμπεριληπτικό στις ταυτότητες των συμμετεχόντων. Παράλληλα τα χρόνια

2007-2019 για την Αμερική αποτέλεσαν κομβικοί περίοδοι για την κανονικοποίηση των queer σχέσεων κυρίως λόγω την νομιμοποίησης του γάμου του ίδιου φύλου στις .Η.Π.Α και την σταδιακή εκπροσώπηση των queer σχέσεων με πολύ σημαντικό το “Rupaul’s Drag Race” (Vanden Bout, 2023). Το ερώτημα που τέθηκε νωρίτερα και μέσα από τα προαναφερθέντα παραδείγματα προσπάθησα να αναδείξω, είναι το “κλασσικό” του κατά πόσο μπορούμε να ονοματίζουμε τις μη ετεροφυλόφυλες και cis υπάρξεις ως queer. Το queer όπως το διαπραγματεύεται και ο R.Ferguson στο “μονοδιάστατο του queer” (2021) αποτελεί ένα πολυδιάστατο και διαθεματικό πεδίο ύπαρξης συμπεριλαμβάνοντας τις ταυτότητες των queer και trans ατόμων να σκέφτονται και να ζούν πέραν των έμφυλων, σεξουαλικών, φυλετικών και ταξικών προδιαγραφών του κόσμου που έχουμε κληρονομήσει. Πόσο μπορεί επομένως το queer αφομοιωμένο από τον φιλελεύθερο καπιταλισμό στην παρούσα συνθήκη προβαλλόμενο από παγκοσμιοποιημένες streaming πλατφόρμες να μην περιχαρακώνεται, να συνεχίζει να αντιστέκεται και να δημιουργεί νέους τρόπους ύπαρξης; Η ομοκανονικότητα περιγράφει την ενσωμάτωση των queer ταυτοτήτων από τον νεοφιλελευθερισμό εδραιώνοντας τις κυρίαρχες έμφυλες, φυλετικές και γεωπολιτικές ιεραρχίες αντί να αντιστέκεται σε αυτές (Amin,2016). Το queer έτσι ενσωματώνεται στην νεοφιλελεύθερη αγορά, κάνοντας τις queer υπάρξεις άλλο ένα σύγχρονο καταναλωτικό lifestyle, αποπολιτικοποιώντας την σεξουαλικότητα και αποδυναμώνοντας την αντιαφομοιωτική στάση του queer.

Ακόμα ένας άλλος παράγοντας που προστίθεται στα παραπάνω αποτελεί η διαπραγμάτευσης της πολυσυντροφικότητας. Η πολυσυντροφικότητα αποτελεί έναν αντιστασιακό τρόπο δόμησης σχέσεων ενάντια στην κυρίαρχη ετεροκανονιστική κοινωνικά επιβαλλόμενη μονογαμία. Μέσα από το show (Queer Ultimatum) βλέπουμε λεσβιακές και μη δυαδικές υπάρξεις να διαπραγματεύονται ερωτικά συναισθήματα με παραπάνω από ένα άτομα με αποτέλεσμα την σύγχυση ,το αδιέξοδο και την δυσκολία αντίστασης απέναντι στους επιβαλλόμενους κανόνες του παιχνιδιού. Συγκεκριμένα στη πρώτη σεζόν του Queer Ultimatum η Vanessa μια διαγωνιζόμενη που πήγε με την κοπέλα της στο παιχνίδι και βρίσκονταν σε μακροχρόνια σχέση είπε *"I think it would be best if this experience just became like a polyamorous orgy."* μτφ: Πιστεύω θα ήταν καλύτερο εάν αυτή η εμπειρία εξελισσόταν σε ένα πολυσυντροφικό όργιο. (Business Insider,2023).Παράλληλα η B. αποτελεί το μοναδικό από τα συνεντευξιαζόμενα άτομα το οποίο επιλέγει έναν μη μονογαμικό/συντροφικό τρόπο δόμησης σχέσεων οπότε στην συζήτηση μας για το Ultimatum ανέφερε το εξής

Και στα άλλα (29:32) ο σκοπός είναι να καταλήξεις (29:33) με το ένα και μοναδικό άτομο

(29:35) απλά το *Ultimatum* έχει αυτόν τον τρόπο (29:36) με τον οποίο τεστάρεται (29:37) αυτό που σε βάζουν με κάποιο άλλο ζευγάρι (29:42) που από ένα σημείο και μετά και στις δύο (29:43) *version* και στην κανονική και στην *Queer* (29:45) ήταν *hard to watch* (29:46) γιατί απλά δεν μπορούσα να συνειδητοποιήσω (29:49) ότι αυτοί οι άνθρωποι τσακώνονται για κάτι τόσο αυτονόητο (29:52) για μένα όμως (29:53) αυτονόητο, δηλαδή καταλαβαίνω (29:55) ότι αυτό δεν είναι η νόρμα (29:56) είναι το πως το διαβάζω εγώ. (B.)

Καταλήγωντας, το πλαίσιο των *reality shows* αποτελεί ένα αυστηρό σύστημα που διέπεται από συμβόλαια, όρους και κανονισμούς καθιστώντας αδύνατη την αντίσταση, τον προβληματισμό και την γενικότερη εναντίωση ,ενισχύοντας τα ήδη ετεροκανονιστικά πρότυπα. Επομένως το *queer* μέσα σε αυτό μικραίνει και ενσωματώνεται από τις ήδη υπάρχουσες δομές.

4.4.2 Παραδείγματα νευροδιαφορετικότητας σε R.D.S

Δύο shows που προβάλλονται τα τελευταία χρόνια στο Netflix αποτελούν το *Love on the spectrum* και το *Down for love*. Πρόκειται για δύο τύπου reality dating που είναι αφιερωμένα σε νευροδιαφορετικά άτομα που βρίσκονται είτε στο φάσμα του αυτισμού είτε με σύνδρομο down. Η δομή τους είναι διαφορετική από τα προαναφερθέντα shows καθώς η παραγωγή έχει προαποφασίσει δύο με τρία διαφορετικά πιθανά ταίρια για το εκάστοτε άτομο, όπου και παρακολουθούμε την εξέλιξη των σχέσεων κατά την διάρκεια της σεζόν. Σε αυτά τα shows τα άτομα της παραγωγής σε αντίθεση με τα προαναφερθέντα νευροτυπικά φροντίζουν να δίνουν χώρο και χρόνο για την ψυχική ηρεμία των συμμετεχόντων και στην παρουσία πλάνων με πρόσωπα φροντιδας τους. Το σημαντικό χαρακτηριστικό αυτών των shows δεν είναι μόνο η ανάδειξη και η δημόσια συζήτηση περί νευροδιαφορετικότητας, αλλά και η βοήθεια, στον αποστιγματισμό της αναπηρίας, όπου ανάπηρα και νευροδιαφορετικά άτομα συχνά παρουσιάζονται, όπως αναφέρει η Brooks (2018) ως “πολιτισμικά αποσεξουαλικοποιημένα”. Πολιτισμικά και κοινωνικά κυριαρχεί η μισαναπηρική πεποίθηση πως άτομα με σύνδρομο down ή στο φάσμα δεν έχουν την “ικανότητα” ή τις ανάγκες για ερωτική και σεξουαλική σύνδεση, καθιστώντας τα σε μια παιδικοποιημένη συνθήκη ακόμα και ως ενήλικα. Συνεχίζει η Brooks, παραθέτοντας το εξής κείμενο από τον Michael Gill (2015) “«Ο σεξουαλικός ικανισμός/μισαναπηρισμός (*sexual ableism*) είναι το σύστημα με το οποίο η σεξουαλικότητα αποδίδεται ή αφαιρείται από άτομα βάσει κριτηρίων “καταλληλότητας” για σεξουαλική ζωή, όπως η ηθικότητα, η νοημοσύνη, η σωματικότητα, η εμφάνιση, η ηλικία, η φυλή, η κοινωνική αποδοχή και η συμμόρφωση με τα πρότυπα φύλου”. Βάση αυτού οτιδήποτε αποκλίνει από την κυρίαρχη συστημική νόρμα αφαιρείται του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης, της απόλαυσης και της εκπλήρωσης των αναγκών του. Η νευροδιαφορετικότητα παράλληλα αποτελεί έναν βασικό συστημικό αποκλεισμό για τα άτομα με προεκτάσεις στην ερωτική σύνδεση ως αναλύονται. Παράλληλα με αυτό, όπως επισημαίνεται από Lennon (2025) και παραθέτει από Landmark (2023) οι έρευνες έχουν δείξει ότι υπάρχει μεγάλη συσχέτιση μεταξύ του αυτισμού και του queerness καθώς τα αυτιστικά άτομα έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να έχουν queer ταυτότητες απ ότι τα νευροτυπικά. Ως αποτέλεσμα ο “δείκτης” συστημικής καταπίεσης μεγενθύνεται, δημιουργώντας πολλαπλά εμπόδια και στην ερωτική επαφή, απέχοντας περισσότερο από τις κυρίαρχες κοινωνικές νόρμες. Ωστόσο στο *‘Love on the spectrum’* απεικονίζοταν ήδη από την πρώτη σεζόν έναρξης, κυρίως λεσβιακές σχέσεις με μεγάλη αποδοχή και από τα υπόλοιπα ετεροφυλόφιλα ζευγάρια. Το show αποτελεί ένα καλό παράδειγμα ορατότητας

καθώς εμπεριέχει όλες τις μη κυρίαρχες- αποκλίνουσες από την κοινωνική νόρμα ταυτότητες με έναν απόλυτα κανονικοποιημένο τρόπο. Ωστόσο η θέση αυτή παράγεται από τα φίλτρα ενός νευροτυπικού ατόμου. Η Lennon (2025) στο άρθρο της αναφέρει σχόλια νευροδιαφορετικών ατόμων για αυτά τα shows τα οποία έχουν να κάνουν με την παιδικοποίηση και την φетиχοποίηση των ανάπηρων και αυτιστικών ατόμων με άβολες ερωτήσεις περί σεξ από την παραγωγή. Η αποτύπωση έμοιαζε περισσότερο με παιδιά που πάνε στο τσίρκο παρά με ενήλικες που θέλουν να συνδεθούν και να δομήσουν σχέσεις.

B) Ηλικιακή ποικιλομορφία σε R.D.S

Ακόμη μια ενδιαφέρουσα αποκλίνουσα πτυχή των reality αποτελεί η ύπαρξη μη ηλικιακών περιορισμών κάποιων dating shows.Ως αναφέρθηκε παραπάνω η πλειονότητα των αμερικάνικων R.D.S αποτελείται από υποκείμενα νέα μέχρι τα 35 χρόνια,γεγονός που προκύπτει από την σύνδεση της νεότητας με την ομορφιά την ευζωία ,την καλή ενέργεια και την διάθεση για φλερτ και αγάπη ,σχηματίζοντας την εικόνα της μη δυνατότητας εύρεσης αγάπης σε μεγαλύτερες ηλικίες.Ωστόσο όπως αναφέρει μια συνεντευξιαζόμενη μέσα στο 2026 κυκλοφόρησε από την πλατφόρμα του Netflix το *Age of Attraction*

Σε αυτό το concept είναι (24:40) ότι καλά βάζουν άτομα με μεγάλη (24:43) διαφορά ηλικίας να κάνουν date (24:44) και να δούνε ευτυχώς δεν τους βάζουν (24:47) να παντρευτούν στο τέλος (24:50) τους βάζουν και καλά (24:51) να πούνε αν θα δεσμευτούν (24:53) στη σχέση ή όχι (24:54) αλλά δεν το ορίζουν (24:55) τους λένε απλά αν θα δεσμευθούν (24:57) είναι λίγο πιο αόριστο (B.) [για το Age of Attraction]

Σε αυτό cis straight άντρες και γυναίκες απροσδιορίστου ηλικίας προσπαθούν να συνάψουν σχέσεις με μοναδική προϋπόθεση την μη γνώση της ηλικίας των υπόλοιπων ατόμων. Το συγκεκριμένο reality αποτελεί το μοναδικό αμερικάνικο R.D.S που προσπαθεί να σπάσει ηλικιακοφοβικά στερεότυπα ,δίνοντας την αίσθηση στο κοινό ότι η αγάπη δεν έχει ηλικία.Ωστόσο στο Love is Blind της Βραζιλίας και στο Love Never Lies της Ισπανίας και στο Power of Love στην Ελλάδα με την περίπτωση του Αναστάση, υπάρχουν πολλά

παραδείγματα ύπαρξης ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στις περισσότερες από τις σεζόν αυτών των R.D.S παρουσιάζόμενες με έναν απόλυτα κανονικοποιημένο τρόπο ,γεγονός που σχετίζεται με τις πολιτισμικές και κοινωνικές νόρμες του τι καθίσταται ωραίο και αποδεκτό μεταβάλλεται σε κάθε χώρα.

Επίλογος

Η παρούσα διπλωματική εργασία επιχείρησε να διερευνήσει τα reality dating shows (R.D.S.) μέσα από μια διαθεματική και κριτική προσέγγιση, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο προσλαμβάνονται και

ερμηνεύονται από gay και queer άτομα της Gen- Z στην Ελλάδα. Αφετηρία της ανάλυσης αποτέλεσε η ιστορική εξέλιξη των αντιλήψεων γύρω από τον έρωτα, τις ερωτικές σχέσεις και τη συντροφικότητα, από το *Συμπόσιο* του Πλάτωνα και τις παραδοσιακές μορφές γνωριμίας έως τη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, όπου οι εφαρμογές γνωριμιών και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αναδιαμορφώνουν τους τρόπους με τους οποίους τα άτομα συναντιούνται, επιλέγουν συντρόφους και συγκροτούν τις ερωτικές τους σχέσεις. Η άγαπη και η οικειότητα αποτελούν μεταβαλλόμενες έννοιες που σε συνάρτηση με τα πολιτισμικά και κοινωνικά πλαίσια μετασχηματίζονται και αναδιαμορφώνονται. Συγκεκριμένα η άνοδος των online dating εφαρμογών και του online dating αποτελεί ένα κομβικό σημείο καμπής για την επαναδιαπραγμάτευση και του ερωτικού σχετίζεσθαι στις μέρες μας. Συγκεκριμένα οι επαφές έχουν γίνει αναλώσιμες και επιφανειακές και ένα μεγάλο κομμάτι ανθρώπων συνδέεται και αποσυνδέεται από τις ερωτικές επαφές με μεγάλη ευκολία. Η ρευστότητα της αγάπης όπως αναλύθηκε από τον Bauman περιγράφει την ευθραστότητα των σύγχρονων σχέσεων και την παροδικότητα του έρωτα. Η Illouz παράλληλα αναφέρει τον συναισθηματικό καπιταλισμό ως ένα πεδίο που έχει εισέλθει ο καπιταλισμός κεφαλαιοποιώντας τα συναισθήματα και προτρέποντας τους ανθρώπους να αντιμετωπίζουν το ένα το άλλο ως αναλώσιμα προϊόντα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αναδείχθηκε η ανάδυση σύγχρονων όρων που κυριαρχούν στο dating όπως είναι το situashionship, το ghosting και το breadcrumbing επιβεβαιώνοντας την δυσκολία συγκρότησης γερών και θεμέλιων βάσεων για τη δόμηση σχέσεων. Στο πλαίσιο αυτό του σύγχρονου ψηφιακού dating και της δόμησης “παγωμένων συνδέσεων” εξετάστηκαν τα R.D.S με κριτικές και αφηγήσεις gay και queer ατόμων της Genz γενιάς. Συγκεκριμένα με ημιδομημένες συνεντεύξεις των 45 λεπτών, που στην συνέχεια απομαγνητοφωνήθηκαν, πραγματοποιήθηκε θεματική ανάλυση από τις οποίες προέκυψαν απαντήσεις και προβληματισμοί σχετικά με τον σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα που δημιουργήσαν τον πυρήνα της παρούσα; εργασίας. Συγκεκριμένα ο σκοπός ήταν η διερεύνηση της αποτύπωσης των έμφυλων επιτελέσεων και σχέσεων στα R.D.S, ώστε α) να διερευνηθούν πως κατασκευάζονται οι κυρίαρχες μορφές θηλυκότητας και αρρενωπότητας σε αυτά β) να αποτυπωθούν πως αντιλαμβάνονται τις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις των συμμετεχόντων και γ) να καταγραφούν παραδείγματα και αφηγήσεις μη κυρίαρχων ταυτοτήτων. Από τα παραπάνω ερωτήματα φάνηκε πως η Genz γενιά αντιλαμβάνεται την κατασκευή της θηλυκότητας με ένα κοινό τρόπο που βασίζεται στην κατασκευή του έμφυλου θηλυκού σώματος με όρους και προδιαγραφές στενά συνδεδεμένους με αυτό που στο Δυτικό τρόπο ζωής και σκέψης θεωρείται ωραίο και αποδεκτό, δηλαδή αδύνατο γυμνασμένο σώμα με περιποιημένα άκρα και πλαστικές επεμβάσεις. Βάση αυτού αναλύθηκε η κυριαρχία της χοντροφοβίας και της κουλτούρας των πλαστικών επεμβάσεων που συγκροτούν το έμφυλο θηλυκό σώμα στα R.D.S. Παράλληλα μέσα από τις συνομιλίες με τα συνεντευξιζόμενα άτομα αναδύθηκε το ζήτημα της διπλής εμπλοκής όπως το έθεσε η McRobbie σχετικά με την ελεύθερη

επιλογή της αυτοδιάθεσης των σωμάτων αλλά και των συμπεριφορών των γυναικών σε ένα νεοφιλελεύθερο καθεστώς αλλά και σε έναν επιτηρούμενο χώρο όπως είναι τα R.D.S. Μέσα στο πλαίσιο αυτό φάνηκε να ευνοείται η γυναικεία ανταγωνιστικότητα .Ως προς την κατασκευή του αρρενωπού έμφυλου σώματος και συμπεριφοράς εκεί αναδείχθηκαν διάφοροι παράμετροι.Οι άντρες παρουσιάζονται εξίσου περιποιημένοι και γυμνασμένοι αλλά η προσοχή μετατοπίστηκε από τις συνεντευξιαζόμενες στις πατριαρχικές και αντικειμενοποιητικές συμπεριφορές που είχαν απέναντι στις γυναίκες. Μέσα σε αυτό αναδείχθηκε η συνύπαρξη τόσο ενός καθεστώτος επιβολής κυριαρχίας όσο και ένα καθεστώς αδελφικής αλληλεγγύης στις αντρικές παρέες. Έπειτα ως προς τις διαμορφώμενες σχέσεις στο παιχνίδι φάνηκε να αναδύεται μια ενδιαφέρουσα θεματική ανάλυση αυτής της σκηνοθεσίας εαυτού. Συγκεκριμένα οι λόγοι για τους οποίους καταναλώνουν τα άτομα τα shows είναι αποφορτιστικοί και χαλαρωτικοί καθώς αντιλαμβάνονται την κατασκευαστικότητα των αντιδράσεων και των συναπτόμενων σχέσεων των συμμετεχόντων ,επιτρέποντας τους να αξιολογήσουν τα περισσότερα συμμετέχοντα άτομα τις διαμορφώμενες σχέσεις ως πλαστές ή αποτέλεσμα πίεσης της τηλεόρασης. Αν και αναφέρθηκαν παραδείγματα σχέσεων που φαινότουσαν πηγαίες τα περισσότερα άτομα σχολίασαν πως οι προβαλλόμενες σχέσεις και ερωτικός τρόπος σχετίζεσθαι στα R.D.S αποτελεί απότοκο της εξαναγκαστικής φύσης για εύρεση συντρόφου από το reality και την πίεση ατόμων της παραγωγής. Τέλος η παρούσα εργασία στηρίχθηκε στην κριτική των αμερικάνικων ετεροφυλόφυλων R.D.S επομένως μέσα από τις αφηγήσεις των συμμετεχόντων μπόρεσαν να αναδειχθούν όχι μόνο ομόφυλα παραδείγματα σχέσεων και ατόμων αλλά και λοιπών μη κυρίαρχων αναπαραστάσεων. Συγκεκριμένα έγινε αναφορά και ανάλυση για την ύπαρξη νευροδιαφορετικών R.D.S και show που δημιουργούν χώρο για άτομα ανεξαρτήτου ηλικίας.

Η παρούσα εργασία αποτελούνταν από μια ποιοτική μέθοδο ανάλυσης ωστόσο το δείγμα των ατόμων είναι πολύ σημαντικό για να αναδειχθούν ,σχολιαστούν όλες οι πλευρές των R.D.S και των έμφυλων αναπαραστάσεων και σχέσεων σε αυτά. Παράλληλα η επιλογή gay και queer ατόμων του ευρύτερου κύκλου μου θα μπορούσε να αιτιολογήσει την απουσία ποικιλομορφιάς κριτικών στα θέματα συζήτησης

Βιβλιογραφία

Butler, J. (2006). Παραστασιακές επιτελέσεις και συγκρότηση του φύλου: Δοκίμιο πάνω στη φαινομενολογία και τη φεμινιστική θεωρία. Στο Α. Αθανασίου (Επιμ.), Φεμινιστική θεωρία και πολιτισμική κριτική (σσ. 381–400). Νήσος.

Dagkouli-Kyriakoglou, M. (2021). ‘When housing is provided, but you have only the closet’:
49

Διπλωματική Εργασία

Sexual orientation and family housing support in Athens, Greece. *Social & Cultural Geography*, 1–18. <https://doi.org/10.1080/14649365.2021.1910989>

Emmanouil, D., Κανταντζόγλου, P., & Σουλιώτης, N. (2016). Εισαγωγή: Κοινωνικές τάξεις και πολιτιστική κατανάλωση – Μια πολλαπλά επίμαχη σχέση. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 146, 3–

37. <https://doi.org/10.12681/grsr.10642>

Ferguson, R. A. (2021). Το μονοδιάστατο κούρ σ.30-45. Εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Foucault, M. (1977). Επιτήρηση και τιμωρία. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (PDF).

Κουτσούγερα Ν.-Α. (2013). «Θέλω τρέλα!»: Καύλα, τρέλα και οι συναισθαντικές επιτελέσεις τους στα νυχτερινά κέντρα. Πάντειο Πανεπιστήμιο

Storey, J. (2015). Πολιτισμική θεωρία και λαϊκή κουλτούρα. Εκδόσεις Πλέθρον.

Acker, J., Barry, K., & Esseveld, J. (1983). Objectivity and truth: Problems in doing feminist research. *Women's Studies International Forum*, 6(4), 423–435. [https://doi.org/10.1016/0277-5395\(83\)90002-4](https://doi.org/10.1016/0277-5395(83)90002-4)

Alamdar, Q. (2019, February 9). The love for the other half: Aristophanes' concept of love. Medium. <https://medium.com/@qaisalamdar/the-love-for-the-other-half-415e17832b1f>

Amin, K. (2016). Haunted by the 1990s: Queer theory's affective histories. *Women's Studies Quarterly*, 44(3–4), 173–189. <https://doi.org/10.1353/wsq.2016.0030>

Aslama, M., & Pantti, M. (2006). Talking alone: Reality TV, emotions and authenticity. *European Journal of Cultural Studies*, 9(2), 167–184

=. <https://doi.org/10.1177/1363460718795082> Best, S. (2019). Liquid love: Zygmunt Bauman's thesis on sex revisited. *Sexualities*, 22(7–8), 1139–1154. <https://doi.org/10.1177/1363460718795082> <https://doi.org/10.1177/1367549406063162>

Bordo, S. (1995). Unbearable weight: Feminism, Western culture, and the body.(pp.1-42) University of California Press. <https://doi.org/10.2307/jj.8441705>

Brooks, E. (2018). “Healthy sexuality”: Opposing forces? Autism and dating, romance, and sexuality in the mainstream media. *Canadian Journal of Disability Studies*, 7(2), 161–186.

Chen, S. (2017). Disciplining desiring subjects through the remodeling of masculinity: A case study of a Chinese reality dating show. *Modern China*, 43(1), 95–120. <https://doi.org/10.1177/0097700416648278>

Chu, D. (2020). An (un)romantic journey: Authentic performance in a Chinese dating show. *Global Media and China*, 5(1), 40–54. <https://doi.org/10.1177/2059436419898893>

50

Διπλωματική Εργασία

- Connell, R. W., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic masculinity: Rethinking the concept. *Gender & Society*, 19(6), 829–859. <https://doi.org/10.1177/0891243205278639>
- Cottais, C. (2021). Fatphobia, a pervasive and socially accepted discrimination. *Generation for Rights Over the World*. <https://www.growthinktank.org/en/fatphobia-a-pervasive-and-socially-accepted-discrimination/>
- Denby, A. (2021). Toxicity and femininity in Love Island. *Frontiers in Sociology*, 6, 641216. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2021.641216>
- Dean Marshall, N., O'Shea, A., Akhtar, R., Abbs, T., Fogarty, E., Sajiv Kumar, P., & Partridge, B. J. (2025). “I expect it as part of the kind of package deal when you sign up to these things”—Motivations and experiences of ghosting. *Psychology of Popular Media*, 14(1), 111–119. <https://doi.org/10.1037/ppm0000504>
- David, Gaby & Cambre, Carolina. (2016). Screened Intimacies: Tinder and the Swipe Logic. *Social Media + Society*. 2 10.1177/2056305116641976.
- Ferris, A. L., Smith, S. W., Greenberg, B. S., & Smith, S. L. (2007). The content of reality dating shows and viewer perceptions of dating. *Journal of Communication*, 57(3), 490–510. <https://doi.org/10.1111/J.1460-2466.2007.00354.X>
- Finkel, E. J., & Eastwick, P. W. (2008). Speed-dating. *Current Directions in Psychological Science*, 17(3), 193–197. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8721.2008.00573.x>
- Gill, R. (2007). Postfeminist media culture: Elements of a sensibility. *European Journal of Cultural Studies*, 10(2), 147–166. <https://doi.org/10.1177/1367549407075898>
- Giddens, A. (1992). *The transformation of intimacy: Sexuality, love and eroticism in modern societies*. Stanford University Press. 1-14
- Guajardo, A. (2024). Reality dating show game analysis. *DiGRA 2024 Conference Proceedings*. <https://doi.org/10.26503/dl.v2024i1.2213>
- Hailu, S. (2025). The Ultimatum: Queer Love canceled by Netflix. *Variety*. <https://variety.com/2025/tv/news/the-ultimatum-queer-love-canceled-netflix-1236536856/>
- Haraway, D. (1988). Situated knowledges. *Feminist Studies*, 14(3), 575–599
- Holmes, S. (2004). ‘But this Time You Choose!’: Approaching the ‘Interactive’ Audience in Reality TV: Approaching the ‘Interactive’ Audience in Reality TV. *International Journal of Cultural Studies*, 7(2), 213-231.
- Illouz, E. (1998). The Lost Innocence of Love: Romance as a Postmodern Condition: Romance as a Postmodern Condition. *Theory, Culture & Society*, 15(3-4), 161-186.
- Illouz, E., & Kotliar, D. M. (2022). Capitalist subjectivity, Tinder, and the emotionalization of the web. In *The Routledge handbook of digital consumption* (pp. 229–240). Routledge.

<https://doi.org/10.4324/9781003317524-22>

Karmakar, G. (2021). The body and sexuality in cultural representation: an interview with Susan Bordo. *Journal of Gender Studies*, 30(7), 855–863. <https://doi.org/10.1080/09589236.2020.1860740>

Lennon, A. (2025). Dated romance shows: Why Netflix needs to divorce itself from stereotypical dating norms. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/399101444_Dated_Romance_Shows_Why_Netflix_Needs_to_Divorce_Itself_from_Stereotypical_Dating_Norms

Marshall, N. D., O'Shea, A., Akhtar, R., Abbs, T., Fogarty, E., Sajiv Kumar, P., & Partridge, B. J. (2024). “I Expect It as Part of the Kind of Package Deal When You Sign Up to These Things”—Motivations and Experiences of Ghosting. *Psychology of Popular Media*, 14(1), 111–119.

Moylan, B. (2016, July 12). Finding Prince Charming: The ‘first gay dating show’ on American television. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2016/jul/12/finding-prince-charming-first-gay-dating-show>

McIntosh MJ, Morse JM. Situating and Constructing Diversity in Semi-Structured Interviews. *Global Qualitative Nursing Research*. 2015;2. doi:[10.1177/2333393615597674](https://doi.org/10.1177/2333393615597674)

McRobbie, A. (2004). Post-feminism and popular culture. *Feminist Media Studies*, 4(3), 255–264. <https://doi.org/10.1080/1468077042000309937>

Mulvey, L. (1975). Visual pleasure and narrative cinema. *Screen*, 16(3), 6–18. <https://academic.oup.com/screen/article-abstract/16/3/6/1603296?redirectedFrom=fulltext>

Okopny, C. L. (2005). Reconstructing women’s identities: The phenomenon of cosmetic surgery in the United States, University of South Florida Scholar Commons. <https://digitalcommons.usf.edu/etd/799>

Singh, S. (2025). Fooling in the name of love: Welcome to Gen-Z relationships. *International Multidisciplinary Research Journal Reviews*, 2(8), 31–42. <https://doi.org/10.17148/IMRJR.2025.020806>

Rodríguez, C. E. (2018). America as seen on TV: How television shapes immigrant expectations around the globe. New York University Press. <https://doi.org/10.18574/nyu/9781479861514.001.0001>

Romaniuk, O. (2020). The first impression matters. *Discourse and Interaction*, 13(1)

Rusu, M. S. (2018). Theorising love in sociological thought: Classical contributions to a sociology of love. *Journal of Classical Sociology*, 18(1), 3–20. <https://doi.org/10.1177/1468795X177006>

Shandliya, Deepika. (2026). “Nature of love and romantic relationships in modern times”.

Smith, A. (2012). From girl power to lady power?: Postfeminism and “Ladette to Lady”. In C. Nally & A. Smith (Eds.), *Naked exhibitionism: Gendered performance and public exposure* (pp. 137–164). I. B. Tauris.

Smith, A. (2019). ‘How the hell did this get on tv?’: Naked dating shows as the final taboo on mainstream TV. *European Journal of Cultural Studies*, 22(5-6), 700-717

Smith, R. M., Parrott, D. J., Swartout, K. M., & Tharp, A. T. (2015). Deconstructing hegemonic masculinity: The roles of antifemininity, subordination to women, and sexual dominance in men’s perpetration of sexual aggression. *Psychology of Men & Masculinity*, 16(2), 160–169. <https://doi.org/10.1037/a0035956>

Syvertsen, T. (2001). Ordinary people in extraordinary circumstances. *Media, Culture & Society*, 23(3), 319–337. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/016344301023003003>

Taylor, Emma. (2025). The Gamification of Online Dating: Exploring the Intersection of Play, Choice, and Romance in Digital Spaces. *DigitCult - Scientific Journal on Digital Cultures*. 10. 131-154. 10.54103/2531-5994/31210.

Truran, W. J. (2022). Affect theory. In P. C. Hogan, B. J. Irish, & L. P. Hogan (Eds.), *The Routledge companion to literature and emotion* (pp. 26–37). Routledge <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780367809843-4/affect-theory-wendy-truran>

Vanden Bout, M. (2023). Queering reality dating television . University of Texas at Austin. Texas ScholarWorks. <https://repositories.lib.utexas.edu/items/3a3eaf53-805c-4015-b196-a4d436dd152f>

Victoria Clarke & Virginia Braun (2017) Thematic analysis, *The Journal of Positive Psychology*, 12:3, 297-298, DOI: 10.1080/17439760.2016.1262613

_Thwaites, R. (2020). Intimate relationships and choice in a time of ‘cold intimacies’: Examining Illouz. Στο J. Carter & L. Arocha (Eds.), *Romantic relationships in a time of ‘cold intimacies’* (σσ. 17–35). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-030-29256-0_2

Waling, A., & Duncan, D. (2022). Women’s accounts of men’s bodies. *Sexualities*, 25(5–6), 455–478.

Weeks, C. (2017). Chuck Barris’s legacy. CBC News. <https://www.cbc.ca/news/entertainment/chuck-barris-legacy-1.403633>

Wyss, E. (2008). From the bridal letter to online flirting. *Journal of Historical Pragmatics*. https://www.researchgate.net/publication/233494514_From_the_bridal_letter_to_online_flirting_Changes_in_text_type_from_the_nineteenth_century_to_the_Internet_era

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οδηγός ημιδομημένων συνεντεύξεων

A Μέρος : Γενικού τύπου ερωτήσεις

- 1) Εισαγωγικές ερωτήσεις αυτοπροσδιορισμού :ηλικία, φύλο σεξουαλικότητα, προσανατολισμός σχέσεων, εθνοτικό background
- 2) Ποιές σειρές dating show έχουν παρακολουθήσει; Πόσα χρόνια/μήνες
- 3) Λόγοι παρακολούθησης, ψυχαγωγικοί, ανθρωπολογικοί, διερευνητικοί, συνήθειας κ.λπ
- 4) Τι σου αρέσει και τι δεν σου αρέσει γενικά από αυτά τα shows;

B Μέρος : Ερωτήσεις για τις έμφυλες επιτελέσεις

- 1) Πως σου φαίνονται ότι αναπαρίστανται οι άντρες/αρρενωπότητες;
- 2) Πως σου φαίνονται ότι αναπαρίστανται οι γυναίκες/θηλυκότητες;
- 3) Τι χαρακτηριστικά φέρουν εξωτερικά και εσωτερικά;
- 4) Πως θα αξιολογούσες τις συμπεριφορές τους αναμεταξύ τους; Τόσο ως προς τις φιλίες που κάνουν μέσα στο παιχνίδι όσο και ως προς τα άτομα που προσεγγίζουν ερωτικά
- 5) Μπορείς να φέρεις παραδείγματα ατόμων που αποκλίνουν από αυτό που περιέγραψες παραπάνω;

Γ Μέρος : Ερωτήσεις για τις σχέσεις και το φλερτ

- 1) Πως βλέπεις να αποτυπώνονται οι ερωτικές σχέσεις στα παιχνίδια;
- 2) Υπάρχουν παραδείγματα σχέσεων που θεωρούσες ως υγιή ή ότι φέρουν ποιότητες/χαρακτηριστικά που θα ήθελες να έχεις;
- 3) Υπήρξαν παραδείγματα σχέσεων ή συμπεριφορών που ήταν ακατάλληλες/παραβιαστικές/κακοποιητικές;
- 4) Είναι κάτι αυθόρμητο η σύνναψη σχέσεων μέσα στο παιχνίδι; Πόσο αυθεντικό τρόπο σύνδεσης τον θεωρείς;

Δ Μέρος : Κριτική dating shows και ελεύθερος χώρος έκφρασης

- 1) Νιώθεις ότι αντιπροσωπεύεις μέσα από τα shows;
- 2) Υπάρχουν ταυτότητες/συμπεριφορές που μπορείς να ταυτιστείς;
- 3) Τι μοντέλα ανθρώπων και σχέσεων παρουσιάζουν;
- 4) Πως ένιωσες; Υπάρχουν πράγματα που θα ήθελες να μοιραστείς;
- 5) Αναδύθηκε κάποια σκέψη από την συζήτηση μας;

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής μου εργασίας, δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης. Διπλωματική Εργασία.